

WESTERN

B. Rodžers

BORITI SE ILI UMRETI

BROJ 240 • 27 DINARA

R
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

WESTERN

240

1991

B. Rodžers

BORITI SE ILI UMRETI

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
N. KOVAČIĆ

Lektor
J. STOJICEVIĆ

Izdaje i štampa NIŠJP »DNEVNIK« Novi Sad, Vojvodanskih brigada 7, telefon 021/621-555 ● Žiro račun 65700-603-7711 ● Direktor »Dnevnika« Miodrag Karadžić ● za izdavača: Ilija Vojnović ● Odgovorni urednik: Milorad Predojević ● Grafički urednik: Juliš Arvanitidis ● Sekretar redakcije: Zdenka Karabasil ● Korektor: Jovan Uglješin

YU ISSN 0353—1287
Rukopisi se ne vraćaju

BORITI SE ILI UMRETI

Arnold Ferer je stajao iza utovar-
ne rampe i posmatrao kako dvojica
ljudi prebrojavaju goveda i teraju ih
u stočne vagone. Procenio je da će
to potrajati još jedan sat, jer bilo je
mnogo goveda.

A za jedan sat stići će i voz kojim
on treba da ide. Niko nije smeo da
ga vidi, zato je Arnold Ferer odab-
rao to vreme.

Ponoć je bila prošla, gotovo niko-
ga nije bilo na ulicama, svi saluni
već su bili zatvoreni.

Još jednom će Arnold napustiti
ovaj grad, opet će imati utisak da
mu je ovo bio poslednji put da je bo-
ravio u gradu u čijoj je blizini dese-
tak godina ranije sopstvenim ruka-
ma sazio skromnu kuću i imao
malo imanje.

Milovao je konja, govoreći mu:
»Više se nećemo videti, stari prijate-
lju. Tamo kuda ja idem, ne možeš sa
mnom...«

Bio je strpljiv, ali i oprezan; iako
nije očekivao da se u to doba noći
iko pojavi, stalno je pogledom kru-
žio okolo i osluškivao.

Odjednom, učinilo mu se da dese-
tak jardi ispred sebe vidi senku ne-
kog čoveka. Povukao se u mračniji
ugao otvorenog skladišta, zajedno
sa konjem.

Čovek mu se približavao. U ruci je
držao revolver.

Išao je polako i stalno se okretao.
Da li mene traži, upita se Arnold
Ferer, i srce počeo jače da mu lupa.
Hoće li sada ovaj čovek prekinuti
moja bekstva, hoću li ipak, kako mi
je rečeno, završiti na vešalima?

Sa mesta na kom je sada stajao,
Ferer nije mogao da ode a da ga taj
čovek ne vidi.

Možda će proći?

Tek što je Arnold poverovao da je
taj čovek ovde nekim drugim po-
slom, ugledao je još dvojicu; jasno je
video da jedan od njih drži pušku, a
drugi revolver. Nailazili su iz istog
pravca i bili samo nekoliko jardi
udaljeni od onog prvog.

Neko me je video kada sam dola-
zio ovamo, pomislio je Ferer. A oni
su mu bili na tragu. Da li mi vredi
da im se suprotstavljam i da se bo-
rim protiv njih?

Da li da pucam i ubijem makar
jednoga?

Ne. Ako nikoga ne ubijem, možda
me ipak neće obesiti. Možda ću biti
osuđen na deset, petnaest godina, a
i to vreme će da prođe, pa ću bar u
starosti da živim mirno.

Kao aveti, sada su sa svih strana
nicali naoružani ljudi.

Ferer ih više nije ni brojao.

Pritajio se i čekao da ljudi stignu
do njega.

Iznenada, čuo je kako neko viče:

— Geri Tomkins, znamo da si ovde, izadi podignutih ruku! Došli smo po tebe i nemaš nikakve šanse da pobegneš! Biće bolje za tebe da se predaš!

Ferer je razrogačio oči kada je na čistini ispred sebe, kod jedne šupe, video kako iz mraka izlazi jedan čovek, sa podignutim rukama.

U prvom trenutku mu se učinilo da će mu laknuti, ali to se nije dogodilo.

I taj čovek bio je begunac, i na njega je bila organizovana hajka, i njega će sada ubiti. Njihove sudbine bile su iste iako možda način na koji su dospeli u takvu situaciju nije bio isti.

Ferer nije znao ko je Geri Tomkins i nije znao kako i da li uopšte da pokuša da mu pomogne.

Tomkinsovih protivnika bilo je najmanje deset i svi su bili naoružani. Bila bi prava besmislica da Ferer krene protiv njih, sam, jer, kako je video, Tomkins nije bio naoružan.

Kao lešinari su se naoružani ljudi bacili na tog čoveka. Psovali su i galamili, da bi se za koji minut svi zajedno izgubili.

Ferer je odahnuo kada je ponovo bio sam.

Utovar stoke bio je pri kraju i njemu je samo preostalo da sačeka voz, koji će ga odvesti tri stotine milja dalje, gde su ga čekali njegovi prijatelji, ljudi koji su na isti način kao on dospeli s one strane zakona.

Skrivaće se i dalje, lutaće i bežaće, kao što je to činio već tri godine.

A onda će, jednoga dana, ipak stići na kraj svoga puta. Oni koji ga traže uhvatiće ga i obesiti, pošto je na suđenju već bio osuđen na smrt.

Nadao se da bi možda mogao da isposluje ponovno suđenje i da dokaže da nije zločinac kakvim ga smatraju, ali je u isto vreme bio

svestan činjenice da su oni moćniji i da hoće da mu se osvete što im je ugrozio interese i pobunio se protiv njih...

*

Henk Ferer je imao osećaj da gori od sunca koje je žestoko peklo i da će se ugušiti od jare. Pluća su ga bolela, a krupni čovek se, uzvikujući, ustremio na njega.

Mogao je, doduše, da izbegne udarac pesnicom koja je poletela prema njemu, ali taj veliki tip pred njim bio je brži i veštiji nego što je Henk to mislio.

Sada ga je protivnik udario tako snažno da je Henk Ferer preleteo preko valova.

Tek kada je tresnuo o zemlju, Henk se upitao šta li je skrivio tom snagatoru.

Odgovor je čuo kada je ustajao sa zemlje i kada je krupni čovek stao pred njega. Podigavši ruke, viknuo je:

— Ovo si dobio da bi shvatio da te nećemo ovde. Je li ti jasno?!

Henk Ferer je štošta u životu imao da zahvali svojim brzim nogama, pa su ga one i sada spasle.

Odlučivale su sekunde, i on je upravo za nekoliko sekundi uspeo da bude brži od protivnika, a to mu je u ovom trenutku bilo dovoljno da dođe do vazduha.

Nogom je, što je mogao jače, gurnuo valov, i njegov mučitelj se saplete i pade.

Henk je grabio vazduh, morao je da dođe do daha. Videvši da se veliki tip diže, zamahnuo je nogom i vrhom čizme ga udario u slabine.

Ovoga puta je protivnik završio u valovu i više nije pokazivao nameru da se podigne. Henk nije imao vremena da razmišlja, ali je mogao da zaključi da je taj nasilnik, padajući, udario glavu o ivicu valova.

On potrča i zastade kod bunara, odakle je do valova vodila široka cev. Uze kofu sa vodom i preli je sebi preko potiljka i vrata; odmah se osećao bolje.

Iznenada, kao iz daljine, do njega dopre nečiji glas:

— Henk... Henk...

Henk otvori oči i zažmirka.

Odjednom mu je bilo jasno da je sanjao, jer nije bio na Talvisovom ranču, niti je bio u dvorištu...

Ni čovek koji je uprvo sjahao i počeo da mu prilazi nije bio Din.

Po ko zna koji put je sanjao isti san — prvi put kada je dobio strašne batine od čoveka dvostruko težeg od njega. Taj košmar ga od tada nije napuštao.

Henk podiže glavu i iskosa pogleda staroga Andersa. Taj pogled je zabrinjavao Andersa još od dana kada je Henk Ferer počeo da radi na ranču Rouzbruk. Bio je ubeđen da je u svom dugom životu dobro upoznao ljude, da može lako da ih proceni, ali o Henku nikako nije mogao da stvori jasnu sliku.

Jer, Henk Ferer nije sa ostalim momcima odlazio da pije kada bi dobio platu, niti je učestvovao u tučama i prepirkama. A nikada nije ni govorio o sebi.

Njegov pogled bio je tajanstven, i najčešće je izgledao neispavan i pospan.

Kada je u retkim prilikama jahao, onaj ko ga je posmatrao slobodno je mogao da kaže da boljeg jahača nije video.

Tako je bar mislio Šon Anders, čovek koji je na ranču Rouzbruk već godinama vodio brigu o konjima.

Sada je Henk Ferer ležao pod drvetom ispred brvnare na pašnjaku, u blizini korala za konje.

Pogledao je gore, u Andersa, i umornim glasom ga upitao:

— Šta je, Šone? Nešto nije u redu?

— Ne, nije ništa... — odgovorio je Anders gledajući u koral, gde su bile dve kobile i ždrebe. — Gazda me je pre četiri dana poslao u grad, pa sam mislio da bi bilo dobro da vidim da li si uspeo.

Onda je Anders prišao ogradi korala i smeštajući se zagledao u konje.

— Znači, uspeo si — rekao je. — Znao sam da će biti tako. Šta misliš, šta će gazda reći? Kladim se da ćeš dobiti bar dvadeset dolara na platu... Ali, šta ti je? Umoran si? Imam jedan lek u bisagama, mladiću...

Anders pride konju i vrati se do Henka noseći bocu sa viskijem. Čučnu pored njega i pruži mu bocu, ali Henk nije pokazivao nameru da je uzme.

— Ovo će te okrepiti... — rekao je stari Šon Anders. — Uzmi...

— Znaš da ne pijem — odgovorio mu je Henk ravnodušnim glasom.

Anders izvadi čep i otpi nekoliko gutljaja, a potom reče:

— Baš si ti čudan momak, Henk. — Ne piješ, ne troliš novac, u grad nikada ne ideš da se razonodiš, i ovde si, na pašnjaku, uglavnom sam. Šta ti je ovde, napolju, tako interesantno? Kad čovek pogleda oko sebe, ne vidi ništa osim brda, stena, gotovo suve trave. Kakv si ti čovek zapravo? Da li ti fali nešto?

Henk je jedno vreme gledao u Andersa, a onda je odgovorio:

— Mir. Fali mi mir.

Šon Anders odmahnu glavom i dobro pogleda revolver, koji je mladić imao u futroli, o pojasu.

Nikada niko sa ranča Rouzbruk nije video Henka da puca. A na ranč je stigao jednoga dana, kada je gazda doterao krdo poludivljih konja. Sa tim krdom je Henk došao.

Istoga dana ljudi su pokušavali da uzjašu nekog od tih konja, ali su svi završili na zemlji. Onda je Henk bez reči prišao koralu, uzjahao jednog od tih konja i uspeo da se održi u sedlu.

Bio je to način da se pokaže. Ne rečima nego delom, i Šon Anders je smatrao da je to najbolji način da čovek drugima kaže nešto o sebi.

Tada je Henk dobio posao kao ukrotitelj konja.

Sada je bio na ranču četiri meseca; došao je polovinom aprila i sada, u avgustu, sunce je pržilo, a trava bila suva, dok su životinje bile oznojane i željne sočne trave.

Nijedan kauboj nije voleo po toj žezi da radi na pašnjaku i sa konjima, niko od njih ne bi po takvom vremenu imao volje da pripitomljava poludivlje konje.

Ali Henk je to radio i podnosio je žegu.

— Kada ćeš na ranč? — upitao ga je Anders, posle duge pauze. — Ako želiš da ostaneš, ja ću povesti konje sa sobom. Šta misliš?

— Idem i ja. — odgovorio je Henk kratko. — Već nedelju dana sam odsutan i red je da se pokažem ljudima, da me vide. Gazda mi je dao deset dana... za ovaj posao. Sada je gotov.

— A iskoristio si samo sedam? Svaka čast! Uspeo si, znači. Kaži, gde si naučio da jašeš?

Henk se polako uspravi, u sedeći položaj; zagledan u daljinu, on reče:

— Za to čovek treba da bude rođen, da ima sklonosti. Sa četranaest godina sam sa prvim većim krdom jahao iz Arizone na sever. Mnogo sam tada naučio, Šone...

Henk se podiže i napusti hlad drveta, pa pođe da uzme svog konja i da iz koralu izvede dve kobile i ždrepcu. Šon je gledao za njim kada se Henk izgubio u kolibi.

Henk Ferer je bio visok i vitak mladić, smeđe talasaste kose. Hodao je ležerno, lako povijen, uvek bez mamuza na čizmama i često bez šešira na glavi.

Nije predstavljao zagonetku samo za starog Andersa; niko na ranču ga nije poznavao dobro, jer je Henk malo razgovarao sa ljudima, a o sebi nikada nije pričao.

Platu je retko podizao, pa se tako ni pre nekoliko dana, kada je plata bila deljena, nije pojavio na ranču. Izgledalo je da su mu konji mnogo važniji od novca.

Znači, pomislio je Anders, ipak se nisam prevario. Henk je iz Arizone. Čudno je bilo što je već sa četrnaest godina bio na velikom putu sa konjima ili govedima, što je moralo da znači da je već tada bio vredan i sposoban, i odrastao. Na izgled miran i staložen, po Andersovom mišljenju to sigurno nije bio.

Uto je Henk izašao iz brvnare, noseći sedlo i užad. Najpre je osedlao svog konja, a onda je pohvatao ona tri konja u koralu.

Šon ga je posmatrao dok je sve to Henk radio; kada je bio gotov, još jednom se vratio do kolibe, tamo uzeo bisage sa stvarima i pričvrstio ih o sedlo, pa je mahnuo Andersu.

— Možemo da krenemo — rekao je ravnodušno. — Nikada nisam pretpostavljao da u Kansasu može da bude tako vruće...

— Zar nikada ranije nisi dolazio u ove krajeve? — pitao ga je Anders.

Henk uzjaha, držeći vodice tri konja, dok je stari Šon jahao sa njegove desne strane.

— Jesam, pre deset godina — odgovorio je Henk. — Bila je jesan i bilo je hladno i kišovito. Tada sam, a i kasnije, mislio da ovde, na severu, ne bih mogao da živim. Da to nije pravo mesto za mene.

— A šta sada misliš?

— Mislim da je svejedno gde čovek živi, samo da živi na miru. Da. Čovek mora da ima svoj mir.

Dok su jahali prema ranču, gornjim tokom potoka Grin Voter, njih dvojica su ćutali. Henk kao da je spavao u sedlu, bio je tako ćutljiv i opušten. Upravo to je ćudilo starog Andersa, jer nikada nije video čoveka koji je tako ležeran i uspavan, a da jaše tako brzo i vešto vodi konje, a kada je to potrebno, da je neverovatno okretan i gibak.

Anders nikako nije mogao da stvori neku određenu sliku o njemu.

*

Nakon dva sata jahanja, stigli su na ranč. Henk je odmah odveo konje u koral.

U isto vreme, spopao ga je nemir. To najviše nije voleo. Obično kada bi se vratio sa pripitomljenim konjima, polovina momčadi okupila bi se oko njega i konja. Svi su hteli da se uvere u to da konji mogu da se jašu, svi su hteli da znaju što više pojedinosti o tome kako je Henk uspeo da ih pripitomi.

Ali, sada niko nije došao.

Bilo je to nešto što je na Henka delovalo kao upozorenje. Nešto nije bilo kako treba.

Osvrnuo se oko sebe.

Video je kaubojsku brvnaru i pred njom, pored klupe, cigaretu koja se još pušila. Neko je, znači, doskora sedeo na klupi, i morao je brzo da uđe, tako brzo da nije imao vremena da ugasi cigaretu.

Iza prozora kaubojske kućice, Henk je nejasno video glave četvorice ljudi.

Iznenada se opet kod njega pojavilo ono osećanje koje je pretilo da mu oduzme dah, da ga uguši. Tako nešto već je bio doživeo nekoliko

puta: da ljudi sa kojima radi odjednom izgube prema njemu osećanje prijateljstva.

Pogledao je prema kuhinji. Kuvar, koji bi obično, čim bi ugledao Henka, pitao da li je gladan, sada se samo nakratko pojavio na vratima. Nešto je doviknuo, ali samo Šonu Andersu, ne i Henku.

Anders, koji se bio uputio prema glavnoj zgradi, zastao je kod kuhinje. Nešto je rekao, a i kuvar je nešto rekao njemu. Posle toga, Anders se okrenuo prema Henku i njegovo držanje kao da se odjednom promenilo.

Henku se činilo kao da je Šon zbunjen. Video je kako stari Šon ponovo okreće glavu prema kuhinjskim vratima i kako odmahuje njome.

Mora da je opsovao, jer mu je glas odjednom zvučao grubo. Potom je pošao dalje.

Još nije bio stigao do glavne zgrade, kad su se vrata na njoj otvorila.

Klint Lorens, vlasnik ranča, napravio je korak prema verandi. Pozdravio je Šona, koji je prošao pored njega, i onda pogledao u Henka.

Ništa ga ne pitajući, ni ne pozdravivši ga, on se okrenu i ponovo uđe u kuću.

I ne treba niko ništa da kaže, s gorčinom je pomislio Henk.

Oni su sve saznali!

Ko zna kako i od koga. Ali, to sada nije bio važno, nije bilo ni od kakvog značaja ko im je i zašto rekao. Oni su znali, i to je bilo dovoljno.

Henk se okrenuo, pogledao u svog konja i nasmejao gorko. Nije ni trebalo da rasedlava konja. Bio je uveren da će mu stari Anders, koji je bio predradnik na ranču i zastupao vlasnika, doneti platu, da je pitanje trenutka kada će to da uradi.

U jednom trenutku pomislio je na Beatrisu Lorens, rančerovu ćerku, ali ni nje nije bilo na dvorištu, niti se pokazivala pred kućom.

Pošao je prema kaubojskoj kući, gde je pod svojim krevetom držao sanduk sa ličnim stvarima, drugim parom odela, dvoje pantalona, košuljom i još nekim sitnicama.

Bio je, na izgled, sasvim miran kada je ušao u brvnaru i ni po čemu se nije videlo da ga je spopao strah. A plašio se pogleda ostalih kauboj, pogleda koji bi štošta mogli da mu kažu.

Najpre je video Skota Livinga, koji je sedeo na kraju dugačke klupe, uz sto. Pored njega je stajao Periš, namrgođena lica. Levo od njega stajali su Kinli i Hikmor.

Svi su ćutali.

— Dobar dan — pozdravio ih je Henk.

Čuo je samo kako je Living promrmlija nešto, što i nije morao da bude otpozdrav.

Periš, koji je bio pomalo ograničen, ali jak i krupan, pogledao ga je smrknuto i ljutito.

Henk je prolazio između kreveta. Svi su gledali u njega, ali niko se nije pomerio, niti išta kazao.

Prišao je svom krevetu, u kojem je veoma retko spavao, čučnuo, i ispod njega izvukao sanduk.

Onda se naglo okrenuo.

Bio je to tako iznenadni pokret, da su se sva četvorica prisutnih trgnuli i potom ukočili.

Neko je provalio bravu na njegovom sanduku.

Henk je odmerio svu četvoricu, i njegov pogled zaustavio se na Oltonu Kinliju.

Mali Kinli, čovek sitnih lukavih očiju, koji je na ranču bio oko godinu dana, uzvratio je pogled hladno i drsko.

Savladavši se, Henk je mirno upitao:

— Jesi li ti to uradio? Reci Oltone, jesi li ti preturao po mojim stvarima?

Sada je Kinlijev pogled bio još smeliji, a kada je progovorio, učinio je to sa prizvukom ironije u glasu:

— Ja? Ne, ja nisam. Nisam lud da rizikujem, pa da me upucaš kao zeca. Uzmi svoje stvari i...

Odjednom se javio Periš:

— Ostavi Oltona na miru, ja sam to uradio.

Otvarajući sanduk, Henk reče:

— Ti, dakle... U tom slučaju, sigurno si imao jak razlog. A za taj razlog, siguran sam, postoji i neko objašnjenje, Periš...

Čuo je pokret i znao je da to Periš ide prema njemu. Nije dizao glavu. Gledao je u sanduk u kom su stvari bile ispreturane i čuo je Periša kako govori:

— Naravno da sam imao razlog, ti, prokleti, ušljivi lopove! Pokrao si me, i ti si...

Henk je bio upozoren, ali ne tog trenutka, nego onda kada je stigao osna ranč i primetio da se nešto događa i da nije dočekan kao obično. Bilo je dovoljno što su svi ćutali, što ga niko nije pozdravio ni pokazao interesovanje za konje koje je ukrotio.

Okrenuo se i pogledao u Periša.

Ovaj pođe prema Henku.

Stigavši do njega, Periš podiže ruke, sa šakama stisnutim u pesnice.

U trenutku kada se bacio na Henka, ovaj se izmače, i Periš svom snagom udari prsima o sanduk.

Ostali se nisu mešali, jer su pretpostavljali da će snažni Periš i sam izaći na kraj sa Henkom. Bio je i viši i bar dvadeset kila teži od Henka, ali nije bio dovoljno brz, ni promućuran, da bi procenio situaciju.

Kada se Periš ponovo uspravio i hteo da udari Henka, Henk mu je rekao:

— Čekaj, Periš! Nisam ništa ukrao!

— Lažeš, kućkin sine! — viknuo je Periš.

Snažno je zamahnuo desnom rukom, ali se Henk opet izmaknuo. Videvši da Periš neće stati, Henk prihvati njegov izazov i sada on zamahnu i udari Periša u grudi, tako jako da je krupni čovek odleteo dva metra dalje i udario u veliku furunu.

Uto Henk začu iza sebe škripanje čizama. Okrenuo se i vide Hikmora kako primiće ruku revolveru. Hitro ga zgrabi za zglavak ruke, okrenu ga i odbaci od sebe.

Hikmor zaurla od bola, ali ponovo pokuša da nasrne na Henka. Ovaj ga sada ponovo udari snažno, i Hikmor odlete, pa pade na Periša, koji je upravo počinjao da se podiže.

Opet su se obojica našli na podu, jedan preko drugog.

Dok je Periš ostao da leži dole, Hikmor je spazio žarač pored peći, i sagnuo se i uzeo ga.

Kinli, čije su lukave oči grozničavo gledale na sve strane, odjednom zgrabi stolicu i zavitla je prema Henku. Ovaj se saže, i stolica prelete preko njegove glave i udari o zid. U istom trenutku Hikmor baci gvozdeni žarač na Henka.

I ovoga puta Henku je pomogla brzina reagovanja, i izbegao je udarac žaračem.

Henk priskoči Hikmoru, zgrabi ga za ruku i nogu i baci ga na vrata. Dok je leteo prema vratima, Hikmor zakači Kinlija, pa i ovaj pade, ali na sto.

Hikmor, koji se ošamutio od jakog udarca, hteo je da posegne za

revolverom, ali nije imao dovoljno snage da to učini.

Videvši šta namerava Hikmor, Henk skoči na njega, ponovo ga uhvati i nekoliko puta ga udari o zid, a potom ga baci na vrata, koja se otvoriše, i Hikmor se nađe na dvorištu.

Skot Living, koji je na ranču najviše radio u kuhinji, uplašeno je gledao u Henka, a zatim u Kinlija. Sada Henk primeti da Kinli drži revolver u ruci.

Međutim, njegov položaj na podu bio je takav da od noge stola nije mogao da proturi ruku i da nišani u Henka.

Tu prednost je Henk odmah iskoristio.

Nogom je tako jako gurnuo sto da je noga masivnog stola prignječila Kinlijevu desnu ruku o njegova prsa. Pri tom je Henk nogom držao nogu od stola. Kinli je počao da ječi.

— Prestani! — rekao je. — Popusti, udaviću se! Prestani! Jao...

— Najpre otvori šaku i pusti revolver da padne na pod — rekao mu je Henk.

Kinlijevo lice se zgrči od bolova, i on ispusti revolver, koji je sada bio ispred Henkovog stopala.

— Tako... — reče Henk i skloni nogu. — Hteo si da pucaš u mene, je li?! Pa, kad je tako, sada ćemo ti i ja malo da popričamo.

Henk jednim trzajem podiže čovečuljka i brzo stade leđima uz zid. Vide Skota Livinga, kako i dalje uplašeno gledaju u njega, i proceni da bi bilo bolje da razgovara sa njim, jer će on, u strahu, reći više nego ostali. Living je bio čovek koji nikada nije koristio oružje, niti se tukao. Bilo je očigledno da ga takva atmosfera veoma plaši.

— Skote — obratio mu se Henk —

reci šta je ukradeno! Samo, govori brzo!

— Spenseru — pokaza on glavom na Periša — nekoliko puta je nestalo po nekoliko dolara... Poslednji put, pet... Ti si upravo bio odjahao sa konjima. On je najpre mislio da je izgubio tih pet dolara, a onda... onda smo pet dolara našli u tvom sanduku, među tvojim stvarima.

— Ko je predložio da novac tražite baš u mom sanduku? — upitao je Henk.

— Olton... — pokaza Living na malog Kinlija. — On je...

— Nisam ja! — zakreštao je Olton Kinli. — Prvi je to predložio Hikmor! Ja...

Henk mu pride i udari ga tako snažno da je i Kinli izleteo kroz vrata i pao pored Hikmora. Hteo je da se podigne, ali je Henk već stajao pored njega.

Henk ga zgrabi za okovratnik i podiže ga. Oštrim glasom mu reče:

— Ti, bedni pacove, dva puta sam te video da preturaš po Perišovim stvarima! Mislio si da spavam, ali ja sam to video! Govori, jesi li ti uzeo i onih poslednjih pet Perišovih dolara!

— Nisam...

Henk ga udari pesnicom u bradu i pridrža ga da ne padne.

— Govori, jer...

— Dobro... — počeo da cvili Kinli — ...sve ću priznati, samo me ostavi na miru! Jesam, ja sam uzeo tih pet dolara, a i ranije sam od Periša uzimao novac...

Henk ga pusti.

Uto se Periš pojavio na vratima brvnare. Gledao je unezvereno, bio je ošamućen, ali ne toliko da ne može da razume o čemu se govori.

— To mi je dovoljno — reče Henk.

— Periš, tvoj je. Sada ga ti malo propitaj!

Periš ljutito odmeri Kinlija i opsova glasno. Potom se ustremi na njega, ali Kinli, uspaničen, pokuša da se izmakne, vičući:

— Samo veruj ovom tipu, sinu jednog lopova, kog su obesili! Samo mu veruj! Ja nisam... nisam... samo malo... jao!!!

Hikmor takođe počeo da psuje. Uze jednu kamenicu i zavila je prema Kinliju. Living je sve to vreme stajao naslonjen na vratnice, bled. Još je više pobledio kada je video da Henk ide prema njemu.

Međutim, Henk prođe pored njega ne rekavši mu ništa, izvuče sanduk na svetlost, pored vrata, i otvori ga. Pažljivo je gledao njegovu sadržinu.

Kinlija su još uvek tukli.

Henk reče Livingu:

— Pogledaj! Nožem su podignute ove dve daske, pa je novčanica tuda ostavljena u sanduku, a pošto je to učinjeno na dnu sanduka, ispalo je kao da je novčanica bila sakrivena ispod mojih stvari. Stvarno je lukav taj mali Kinli! Mudro je to smislio! Pa, dobro...

Living je gledao u stranu, posramljen.

Hikmor pride i nasloni se na zid, te pogleda u sanduk, iz kog je Henk počeo da vadi svoje stvari.

Istovremeno, Periš je, na dvorištu, vikao:

— Dobio si svoje, bitango! Zapamti, ukradeš li opet nešto, doktor će imati posla sa tobom!

Onda je pogledao u Henka i počeo da zamuckuje:

— On je rekao... da si... ti...

— Nije potrebno da mi se izvinjavaš, Periš. Dobro te poznajem. Ni o čemu ne razmišljaš, primaš zdravo za gotovo kada ti neko kaže nešto. Pusti sad to...

On pogleda u Livinga, koji je drhtavim prstima motao cigaretu.

Ovaj brzo reče zbunjeno:

— Ja s tim ništa nisam hteo da imam, Henk. . . Isto tako me se ne tiče šta je nekada. . .

Henk ga prekide:

— Ko vam je to ispričao o meni? — upita.

— Gazda je imao posetu. Došao mu je onaj trgovac konjima, čije si konje doterao ovamo, kada si prvi put došao. Bio je zbog nekog posla. On je pričao da su kod njega bila dvojica ljudi, koji su mu rekli. . .

Henk se okrenu prema glavnoj zgradi.

Klint Lorens je, sa Andersom, silazio niz stepenice verande. Zajedno su išli prema kaubojskoj brvnari.

Lorens je bio ozbiljan i malo bled. Čuo je šta je Living rekao.

Henk ga je upitao:

— Lorens, da li je Čarls Armstrong naveo imena te dvojice?

— Da — prigušenim glasom odgovori rančer. — Navodno, zovu se Trevor i Bern Mičam, i traže te. Oni su mu ispričali da si ti. . .

— Da li im je trgovac Armstrong rekao gde me mogu naći? — pitao je Henk dalje.

— Nije. Kazao im je da si ga napustio posle nekoliko sedmica, da si odjahao nekud, a kuda, to im nije rekao, zato što navodno nije znao. A da li je istina da te zakon traži?

Henk je bio iznenađen.

— Zakon?! Zar su oni rekli da me zakon traži?!

— Da. Kažu, ubio si njihovog brata a da mu nisi dao šansu da se brani. To si, kažu, uradio kada ti je taj čovek nešto rekao o tvom ocu. Na tragu su ti još od Arizone i navodno imaju neki dopis tamošnjeg šerifa. Ne znam da li je i šta u toj priči istinito, ali ja. . .

Rančer je začutao kao da razmišlja o tome kakvu odluku da donese.

Onda je nastavio:

— Čuo sam da su ta dvojica revolversi, Henk. Ako te traže, naći će te, bez obzira na to što im nije rečeno gde si. Stići će ovamo možda sutra, možda prekosutra, ili za nedelju dana. Nastaće borba, pucnjava. . . A ja na svom ranču ne želim nikakvu gužvu, ni pucnjavu. Shvataš li me?

Pružio je Henku novac.

Još uvek uzimajući svoje stvari iz sanduka, Henk Ferer odgovori:

— Da, razumem, Lorens. Shvatam da treba da odem. Ipak, verovao mi ili ne, reći ću ti da ta dvojica lažu kad kažu da njihovom bratu nisam pružio šansu. Shvatam što ne želiš da na ranču držiš čoveka čiji je otac. . .

— Ta priča me se ne tiče! — prekinuo je rančer Henka. — Ti nisi tvoj otac — rančer je to izgovorio previše brzo da bi zvučalo istinito. Henk je po njegovom držanju zaključio da se rančera ta priča i te kako tiče.

— Svejedno, ti si poverovao — odvratio je Henk mirno. — Možda nisi odmah, ali kada je Kinli servirao priču o tome da sam krao svojim drugovima novac, i to dokazao tako što je podmetnuo novčanicu u moj sanduk, onda si poverovao. Prepustio si svojim ljudima da lopova kazne kako je to uobičajeno. Da. . . kud god da idem, pratiće me priča o mom ocu i uvek će se odražavati na odnos ljudi prema meni. . .

Rančer je ćutao, skrenuvši pogled u stranu, dok je Son Anders rekao:

— Mislim, Henk, da se ne zna mnogo o tvom ocu. Čak i da je istina da je bio predvodnik jedne bande i da je obešen, kakve veze to ima sa tobom?

— Pa, ima. Tek toliko da ljudi hoće da ja ispaštam njegove navodne

grehe. Ali niko ne zna istinu o mom ocu. Ipak, moraću da odem. Žao mi je, Šone, što ti nisi šef ovde... Verovatno gazda ne misli kao ti.

I dalje je rančer ćutao.

— Znači, bežiš odavde? — smrknuta lica je upitao Šon Anders. — Da sam na tvom mestu, ja ne bih bežao samo zato što su dvojica na bedili na mene da sam uradio nešto što nisam uradio. Ili ih se možda plašiš?

Henk ga je gledao značajno. Potom je uzeo zamotuljak sa svojim stvarima i uz tresak spustio poklopac na sanduku. Pošavši, rekao je:

— Ako i bežim, to je moja stvar, Šone. Znam da niko ne može da pobjegne od svoje sudbine, ali ne bih hteo da dođem u situaciju da se sukobim sa braćom Mičam i da i njih dvojicu moram da ubijem.

Rekavši to, Henk pride svom konju i kaišem pričvrsti o sedlo zamotuljak sa stvarima.

Potom uzjaha.

Svi su gledali u njega.

Videvši teški kolt o njegovom opasaču, nisu mogli a da ne pomisle na trećeg Mičama, koji sada nije bio među živima, zahvaljujući baš njemu.

Takođe, pomislili su na to da se lako može dogoditi i da preostala dvojica Mičama nastradaju od tog istog kolta. Znači, zato Henk hoće da ode.

On ne želi više nikoga da ubije!

*

Koliko god da je Henk Ferer bio oprezan, nije mogao da predvidi šta će se dogoditi u tom trenutku.

Iako je bio navikao da munjevito reaguje na svaki pokret svog konja, ovoga puta je prekasno shvatio da mora da iskoči iz sedla.

To nije uradio, jer je iz sedla na-prosto izleteo. Njegov konj je, pokušavajući da zadrži ravnotežu, pao, a kamenje ispod njegovih nogu letelo je na sve strane. Sve se događalo tako brzo da Henk nije odmah shvatio šta se događa — da se odronila stena preko koje je vodio puteljak kojim je jahao.

Dok se prevrtao, kamenje je padalo preko njega, i on je, mlatarajući rukama, pokušavao da nađe nešto za šta bi se uhvatio, ali uzalud.

Čuo je kako njegov konj njišti i znao je da je životinja povređena.

Najzad se zaustavio. Bilo mu je potrebno dosta vremena da se isko-belja iz gomile kamenja i da stane na noge.

Nije video konja.

Slutio je da se konj otkotrljao niz padinu i da je sada negde niže, zaklonjen gustim šipražjem.

Oči su mu bile pune prašine i jedva je mogao da gleda.

Ipak, video je da su mu ruke izgubljene i krvave; pantalone su mu, na kolenima, bile pocepane, a kolena su mu takođe bila krvava.

Jednu ruku bio je tako ugruvao da ju je teško mogao pokrenuti, a leđa su ga bolela tako kao da ga je neko istukao bičem.

U tom trenutku nije mislio na sebe. Molio se u sebi da mu konj ostane živ, jer kako će dalje bez njega.

Protrljao je oči i sada je opet tragao za konjem. Krenuo je niz padinu, prema mestu na kom je pretpostavljao da je njegov konj.

Onda ga je ugledao.

Zastao je kao ukopan, videvši kako desna prednja noga jadne životinje visi, prelomljena u zglobu.

Grlo mu se stegnulo. Nekoliko godina, taj konj je bio njegov jedini prijatelj, sagovornik, saputnik. Još mu je bilo teže kada je čuo kako

konj tiho i bolno njišti i kada je video kako pokušava da se pridigne.

Henka je bio dovoljan jedan pogled pa da shvati da konju više nikako ne može da pomogne. Noga mu je bila prelomljena tako da kosti više nisu mogle da se sastave.

Henk je čučnuo pored konja i iz džepa izvadio komad šećera, pa mu ga stavio u usta.

— Oprosti, stari prijatelju, ali... moramo se rastati, druge mogućnosti nema — rekao je Henk vadeći kolt iz futrole. Nanišanio je, okrenuo glavu, i opalio.

Pošto je hitac odjeknuo, Henk je još izvesno vreme gledao u drugom pravcu.

Onda je skinuo sedlo i pošao da traži pušku, koja mu je bila ispala kada je počeo da se prevrće po kamenju.

Sedlo je bio prebacio preko ramena, a zavežljaj je držao u ruci. Kada je pronašao pušku, zastao je i pogledao okolo. Preostalo mu je samo da se nada da će kad-tad naići na neko naseljeno mesto ili ranč.

Bilo je rano jutro i pretpostavljao je da će do mraka ipak stići negde gde će moći da kupi konja.

*

Bilo je već počelo da se smrkava kada je Henk sa jedne uzvišice ugledao svetla nekog naselja. Zapravo, video je dva osvetljena prozora.

Počeo je da silazi niz padinu i ubrzo se našao ispred jedne ograde, iza koje je, kada je on stigao, počeo da laje pas.

Odjednom, prozori se zamračise i začu se tresak, kao da je neko upravo zatvorio vrata.

Henk zastade pored ograde, na mestu na kom su bile vratnice.

Nedaleko odatle, iz pravca pomoćne zgrade, začu se jedno »klik«.

Oružje, pomisli. Neko je spreman da se brani od nepozvanog gosta.

A onda je čuo:

— Stoj! Ne idi dalje!

Bio je to ženski glas.

— Podignite ruke! — opet se javio ženski glas.

Henk spusti na zemlju sedlo, zavežljaj i pušku, i podiže ruke.

Sada je rekao:

— Ostao sam bez konja. Bio je povređen i morao sam da ga ubijem. Zovem se Henk Ferer i nemam nameru da vam išta učinim nažao.

Žena je dobro mogla da ga vidi u polumraku, jer je viknula:

— Skinite opasač i bacite ga ispred sebe! Ako to ne učinite, možete uzeti svoje stvari i krenuti dalje!

Da su okolnosti bile drugačije, Henk je sigurno ne bi poslušao. Pre bi se odrekao svoje košulje nego revolvera. Ali, bio je u situaciji da posluša naređenje.

Skinuo je opasač, bacio ga ispred sebe i ponovo podigao ruke.

— Pridite, ali polako! — rekla je žena.

Henk je krenuo. Sada je i on video ženu, a pored nje velikog psa.

— Pas vam neće ništa ako me ne napadnete — rekla je žena. — Rekse, budi miran...

Kada je video da pas ide prema njemu, Henk oseti mučninu, jer nije pamtio da je ikada u životu video tako velikog psa. I inače se plašio pasa otkako ga je jedan ujeo, kada je Henk bio mali. Pas je stigao do njega i počeo je da ga njuši.

Henk je zastao, podignutih ruku. Sada mu je i žena prišla.

Bila je u jednostavnoj haljini i imala je dugačku svetlu kosu. U rukama je držala henrijevku, uperenu u Henkove grudi. Bila je prilično mlada, nije imala više od dvadeset tri, dvadeset četiri godine.

— Idite polako prema kući, i budite oprezni. Napravite li pogrešan pokret, pas će misliti da hoćete da me napadnete, i skoćiće na vas.

Bolje da nisam ni došao ovamo, pomislio je Henk i pozeleo da pođe dalje, samo da bude što dalje od krvoločne životinje.

A šta ako on bude sasvim miran, a pas ga ipak napadne, pitao se.

Išao je napred, pas iza njega, a žena sa puškom iza psa.

Opet je rekao:

— Ne želim da vam učinim ništa nažao. Hteo sam samo da kupim konja od vas, ako je to moguće... I, možda da prenoćim negde u vašem dvorištu, da pojedem nešto, naravno, uz naknadu...

Žena nije ništa rekla na to.

Stigao je do kuće.

Bila je prilično velika i lepa za ovu divljinu. Imala je i sprat, i balkon.

— Stanite! — komandovala je žena.

Henk je trenutno zastao, na nekoliko koraka od vrata kuće.

Žena ga obide, stade ispred njega i pogleda ga ispitivački. Onda reče:

— Idem po lampu. Vi ne mrdajte, jer će vas Ćeks zaskočiti. Rekse, budi miran!

Neman zabrunda. Podigla je glavu i nije ispuštala Henka iz oka. Nije prošao ni jedan minut, a žena se pojavila sa upaljenom petrolejkom.

Začuden što na tako velikom imanju nema muškarca, Henk reče:

— Gospodo, ja neću ništa osim da kupim konja od vas. Mogu li da spustim ruke? Išao sam pešice ceo dan, od ranoga jutra, i veoma sam umoran...

— To se ne vidi po vama — odvrtila je žena ravnodušno. — Gde ste izgubili konja?

Henk tačno opisa mesto na kom

je morao da ostavi svog konja. Žena klimnu glavom i reče:

— Znam gde je to. Poslaću svog brata tamo, da bih se uverila da li ste mi rekli istinu.

U trenutku, Henk oseti gnev. Šta ova žena misli o njemu i čemu tolika opreznost?

— Niste mi rekli da li mi možete prodati konja, gospodo. Ako možete, ja odmah odlazim i ne vidim zašto bi vaš brat morao da proverava istinitost mojih reči.

Ona mu pruži lampu.

— Udite u kuću, pas će za vama. Idite do kraja hodnika, i tamo, sa desne, nalazi se kuhinja. Inače, sve ovo je samo predostrožnost, Ferere. To je vaše pravo ime, zar ne?

— Nikada nisam imao drugo...

To je Henk izgovorio ironično, pitajući se zašto je ta žena toliko oprezna. Doduše, kraj je bio zabačen, ali je ipak mogla da primeti da on jedva stoji na nogama i da nije neki zločinac.

Uzeo je lampu i pošao. Našao se u velikom hodniku. Levo, bilo je stepenište koje je vodilo na sprat, a u dnu hodnika, levo, bila su vrata kuhinje, koja su sada bila otvorena.

Henk uđe u kuhinju.

Pas je bio pored njegovih nogu.

Kada je lampu stavio na sto, Henk je video da i žena ulazi u kuhinju. Upalila je zidnu lampu i naslonila se na kredenac.

Tek sada je Henk bolje video nježno lice.

Bilo je lepo, osuto sitnim pegama oko nosa.

— Zovem se Beatris Lori Šarpdejl — rekla je, pošto su se jedno vreme uzajamno posmatrali. — Gospoda Šarpdejl... Sedite, Ferere.

— Hvala — reče Henk i sede na klupu koja je stajala ispred stola. —

Ovaj vaš Reks zaista je dobar čuvar. Ne mrda od mene. . .

— Da, Rekse mi je poklonio muž, upravo zato da me čuva kada sam sama. Ovamo inače ne ulaze slučajni prolaznici, nepoželjni gosti ili ja-hači. Izgledate kao da ste se surva-
niz liticu.

— I jesam. Imao sam sreće što ni-
sam ostao zatrpan gomilom odro-
njenog kamenja.

Henk je teško govorio. Nije imao
snage za to i bio je veoma umoran.

Žena pride šporetu i stavi na žar
nekoliko komada drveta.

— Ispržiću vam nekoliko jaja i
slanine, i malo krompira, Ferere. Mislila sam da će mi brat stići do
mraka, ali ga još nema. . .

Iako sada nije mogao da joj vidi li-
ce, Henk je po tonu kojim je žena iz-
govorila poslednje reči osetio da je
ona ljuta na brata što se još nije vra-
tio.

Njemu je bilo sasvim svejedno ho-
će li se taj brat pojaviti ili neće, že-
leo je samo da se odmori, da odspa-
va nekoliko sati.

— Ne morate se truditi oko večere
— rekao je Henk. Bio je gladan, ali
je umor bio jači od svega. — Kada
biste mi dozvolili da malo odspa-
vam u štali, ili u šupi. . .

— Najpre ćete da pojedete nešto.
Gore imam nekoliko praznih soba,
ako hoćete, možete da spavate u
jednoj od njih, ako nećete, krenite
dalje. Hiršman će vas sigurno ugosti-
ti.

— Hiršman? — ponovi Henk. Uči-
nilo mu se da ga je žena značajno
pogledala kad je izgovorila to ime.
— Ko je Hiršman? Vaš sused?

— Da. Zar niste čuli o njemu?

— Dolazim iz Arizone i u ovom
kraju nemam poznanika, niti mi je
kraj poznat. . .

— Mislila sam. . . zato što je Hir-
šman poznat čovek. . .

— Meni nije.

Ona učuta i stavi u tiganj jaja i
slaninu.

Onda upita:

— A šta ste radili u Arizoni? Čime
ste se bavili tamo?

— Pripitomljavao sam konje. Ra-
dio sam na rančevima i pripitomlja-
vao poludivlje konje. Trenirao sam
ih za jahanje.

— A kuda ste se uputili?

— Tražim posao. . . Nisam se upu-
tio nikud određeno. Zaustaviću se
tamo gde budem našao posao.

— Pa, nećete lako naći posao sa-
da, na kraju leta.

— Ja se nadam da ću nešto naći.
Nisam probirljiv, a konji mogu da
se krote cele godine. Znam samo to-
liko da nema mnogo onih koji sa us-
pehom mogu da pripitome i osposo-
be konje za jahanje.

Beatris Lori Šarpdejl stavi krom-
pir u tiganj. Iz kredenca je izvadila
limeni tanjir i stavila ga na sto, pred
Henka.

Nije govorila sve dok večera nije
bila gotova. Iz tiganja je presula
sadržinu u tanjir i rekla:

— Imam jedan savet za vas. . . Da
sam na vašem mestu, ne bih išla u
grad. Hiršman ima običaj da zapos-
li kod sebe ljude za koje proceni da
su dovoljno dobri za njega. Koliko
sam malopre, dok ste još bili kod
ograda, mogla da vidim, po položa-
ju vašeg revolvera, vi dobro barata-
te njime. Ako uz to jašete konja sa
našim žigom. . .

Bilo je jasno da žena hoće da mu
pomogne, ali je Henk hladno rekao:

— Ne želim da idem u najbliži
grad. Hoću da idem na sever, u Ne-
brasku ili Vajoming.

Henk počeo da jede.

Kada je dopola ispraznio tanjir,

odložio je viljušku, na šta je žena začuđeno upitala:

— Zar ste se već najeli?

— Već sam vam rekao da sam veoma umoran. Hvala vam što ste me primili. Gde bih mogao...

— Podite sa mnom. Rekse! Dodi!

Beatris je išla napared, ali pas nije išao iza nje nego je u stopu pratio Henka.

Otvorila je poslednja vrata u hodniku, na spratu. Bila je to jednostavno nameštena soba, u kojoj je bio krevet. Osim njega, tamo je bio i ormar, i umivaonik.

— Ovde su spavali naši gosti, nekada... Odavno ih nismo imali — rekla je žena. — Ova vrata vode na balkon, ali nemojte izlaziti, jer biste mogli da propadnete. Sklon je padu, grede na kojima stoji prilično su istrulile.

Ušla je u sobu i stavila lampu na sto.

— Odmah ću vam doneti vode, Ferere.

— Nije potrebno, mogu je i sam doneti — rekao je Henk, ali Beatris je samo odmahнула rukom. — Doneću i svoje stvari iz dvorišta.

— Ostanite samo ovde, voda je na spratu, a doneću vam i stvari.

Izašla je.

Henk je zaključio da ona nikako neće da dozvoli da se on približi svom oružju.

Tek što je počeo da se svlači, Beatris se vratila, noseći vodu i peškir.

— Spavajte mirno. Možda će noćas biti malo buke kada se moj brat i još jedan rođak budu vratili. Neka vas to ne zbunjuje... Laku noć.

Izašla je iz sobe, a Henk se oprao i odmah legao. Brzo je zaspao.

*

Probudio se kada je sunce zasjalo. Oprezno je izašao na balkon. Grede

su zaista bile natrule, ali je on stao na noseću gredu.

Pogledao je u dvorište.

Sve pomoćne zgrade bile su u lošem stanju, mada se nije moglo poreći da su velike i da služe nameni.

Iz velike štale, čulo se udaranje čekića o nakovanj. Sa mesta na kom je stajao, Henk je video par nogu u pantalonama. Reks, koji je stajao nasred dvorišta, primetivši Henka, počeo je da laje.

Čovek koji je bio u štali, napravi nekoliko koraka, da vidi zašto pas laje.

Tek tada je Henk primetio da to nije muškarac nego gospođa Šarpdejl.

Uplašeno je pogledala u Henka.

— Šta radite tamo, zaboga?! Pašćete...

— Dobro jutro — pozdravio je Henk domaćicu. — Otkud to da jedna žena mora da drži čekić, rano ujutro? Zar se vaš brat i rođak nisu vratili noćas?

— Ta dvojica još spavaju, vratili su se... — odgovorila je Beatris.

— Tako, znači... Odmah ću da siđem, da vam pomognem. Samo, pas...

— Ne brinite, neće vas dirati ako vi njega ne dirate. Slobodno siđite.

Henk izađe iz sobe.

U hodniku, na zidu, ugledao je svoje sedlo, stvari i opasač. Laknulo mu je kada je video da mu je tamo, u futroli, i revolver.

Sišao je niz stepenice.

U dvorištu, pas je počeo da njuška oko njegovih nogu, na šta je Beatris rekla:

— Rekse, on nam neće ništa, ostavi ga na miru...

Ona ponovo uđe u štalu, a Henk za njom.

U štali je bila kovačnica, kako je Henk i pretpostavljao. Beatris je upravo pravila potkovice.

— Zar vi to sami radite? — upitao je.

— Da. Mnogo toga ja znam da radim, a ovaj posao naučila sam još od oca. On je bio kovač.

— Odajem vam priznanje, međutim, morate priznati da ovo nije posao za jednu ženu.

Beatris na to ne reče ništa.

— Vi još niste doručkovali? — upitala je.

— Nisam, ali nije važno; možda bi prvo trebalo da uradim nešto, pa tek onda da jedem. Kako bi bilo da vi odete u kuhinju i pripremite mi doručak, a da ja završim posao koji ste vi započeli?

— Može...

— Koliko potkovica ste hteli da napravite? — upitao je Henk.

— Osam. Toliko mi treba za konje koji vuku kola... — odgovorila je žena.

— Potreban alat vam je u šupi, ako vam nije dovoljno ovo što imate ovde — rekla je gospođa Šarpdejl.

— Međutim, ja to zaista mogu sama, nije potrebno da...

— Samo vi idite u kuhinju, jednoj ženi je mesto tamo. Ipak, ne razumem kako pored trojice muškaraca...

— Dvojice — prekide ga Beatris.

— A gde je vaš muž?

— On nije živ. Valjda ste već mogli da vidite da je ovde sve nekako mrtvo... propalo... Otkako nema njega, sve je mrtvo... U pravu ste kada kažete da ovo nije ženski posao, ali posla ima toliko da ja ne mogu ni da stignem da sve uradim. Ja...

Ona se odjednom okrenu i Henk vide da joj se ramena tresu.

Ispružio je ruku prema njoj, ali ju

je brzo povukao kada je Reks počeo da reži, zauzevši stav kao da će da skoči na Henka.

— Gospodo, ja... — počeo je promuklim glasom.

Ona je uspela da se savlada, i okrenuvši se ponovo prema Henku, rekla je:

— Idem da priprelim nešto za doručak. — Nemojte mi ništa reći, to su stvari koje ne treba da opterećuju čoveka koji je samo u prolazu.

Otišla je. Henk je, ispred štale, gledao za njom.

Reks ju je otpratio do kuće, ali se odmah vratio. Seo je pred Henka i gledao u njega.

— Odvratna životinjo! — rekao je Henk tiho. — Ne sviđam ti se, je li? Pa da, ti nemaš pojma o tome da nisam hteo da napadnem tvoju gospodaricu nego da je utešim...

Reks se podiže, priđe Henku i približi njušku njegovoj ruci.

Sad će da me ugrize, pomisli Henk, ne usuđujući se da mrdne. Ali, Reks ga nije ujeo. I dalje je gurao njušku na Henkovu ruku.

Henk čučnu i počea ga po njušci. Sada pas stavi svoju veliku glavu na njegova kolena.

Odjednom, iz kuće se začu nečiji glas:

— Hej, Dilone! Dilone! Dodi da vidiš ovo čudo! Da sam juče umro, ovo ne bih doživeo! Ne mogu svojim očima da poverujem da Reks dozvoljava da ga ovaj čovek miluje! Hajde, diži se, dodi da vidiš kako Reks dozvoljava da ga jedan stranac miluje!

Henk pogleda prema kući i na jednom prozoru ugleda dve raščupane glave.

Uto se na kući otvoriše vrata i pojavila se Beatris; sada nije više bila u pantalonama, imala je na sebi onu

istu haljinu koju je imala sinoć, kada je Henk došao.

— Gospode... — rekla je uplašeno. — Kako ste uspjeli da ga namamite, Ferere? — upitala je. Njega niko ne sme da pipne osim mene!

— Nisam ga namamio, niti sam učinio bilo šta drugo — odvratio je Henk. — On je prvi počeo da se mazi oko mene, kada sam mu nešto rekao.

Beatris pozva psa, i ode od Henka.

Stariji od one dvojice na prozoru, obrati se gospodi Šarpdejl:

— Beatris, jesi li videla kako Reks, koji je mene ujeo dva puta, pušta da ga taj stranac miluje? Hej ti, stranče, jesi li možda dreser pasa, pa znaš kako treba sa njima? — pitao je čovek Henka.

— Nisam dreser pasa — odgovori Henk ravnodušno. — Vi ste brat gospode Šarpdejl?

Čovek protrlja oči.

— Jesam. Zašto pitate?

— Samo tako. Čudi me što ste vi još u krevetu, a vaša sestra pravi potkovice! Mislím da bi to vi trebalo da radite. Razmislite o tome!

Onaj mlađi pogleda u Beatrisinog brata, pa sa glupim izrazom na licu, upita:

— Hej, Dilone, zar je onaj tip nešto govorio o poslu? Ko je on uopšte? Nisam shvatio šta on ovde radi. Još sam mamuran. Hej, Beatris, šta je rekao onaj dreser pasa?

— Rekao je ono što sam ja vama dvojici rekla već sto puta! — odgovorila je Beatris ljutitim glasom. — Ni tebi, Dilone, ne bi škodilo da malo radiš!

— Oh, jadna moja glava... — kukao je Dillon. — Moram najpre da stavim hladne obloge, pa da popijem dosta kafe. Posle toga moram još da se odmorim...

Nestao je sa prozora, dok je onaj mlađi ostao i sa zanimanjem posmatrao Henka.

Odjednom je počeo da se smeje. Gledao je naizmenično u Beatris i u Henka, i smejući se i dalje, nestao sa prozora.

Iz kuće se čuo njegov glas:

— Kladim se da je upecala prvog koji je naišao!

Pravio se kao da ništa nije čuo, ali je, pogledavši u Beatris, primetio da je ona pocrvenela. Okrenula se i ušla u kuću.

Henk se pitao šta treba da znači primedba onoga momka. Zašto se smeje tako bezobrazno?

Obojica su izgledali kao da su cele noći pili. Posebno je Dillon odavao utisak da je alkoholičar i neradnik.

Henk je nastavio da radi.

Posle izvesnog vremena, iz kuće je izašla gospoda Šarpdejl i doviknula mu:

— Ferere, doručak je gotov, dodite!

Henk je ostavio posao i ušao u kuću.

Na stolu u kuhinji bio je ibrik sa kafom, a na tanjiru su bili naresci šunke i kuvana jaja.

— Posle doručka — rekla je Beatris — možete da odaberete sebi konja, Ferere. Imamo ih nešto više od deset, ali samo dva ili tri konja mogu da se jašu. Ako vam još nešto treba, recite mi, jer sada idem, imam posla u kući.

Henk je jeo, a zatim je izašao do koralu.

Nije video dvojicu muškaraca, niti ih je čuo.

Primetio je da konji u koralu odavno nisu timareni, niti je ijedan od njih skoro imao sedlo na leđima. Osmotrivši ih, on odabra jednog riđana, jakog i koščatog. Uhvatio ga je lasom. Izveo ga je iz koralu i po-

ćeo da ga sedla, kada je iza sebe čuo kikotanje.

Okrenuo se.

Dilon i onaj momak stajali su naslonjeni na zid štale i smejali se.

— E, moj vredni prijatelju — rekao je Dilon. — Odabrao si konja kog niko nije jahao dobre tri godine. Poslednji koji je sedeo na njegovim leđima, nastradao je baš na njemu. Plašim se da će te ridan zbaciti sa sebe tako da ćeš odleteti do oblaka! Ja sam i Fina upozoravao da ga ne jaše, ali Fin me nije poslušao, kao što nikada nije slušao ni druge.

— Ko je Fin? — upita Henk.

— Misliš, ko je bio? Pa, Fin je bio čovek koji je tog konja vežbao da jaše, ali ga nikada nije sasvim uvežbao. Da Fin nije umro, moja sestra bi sada imala muža. . .

— Tako? Znači, suprug gospođe Šarpdejl nastradao je baš na ovom konju? — upitao je Henk.

Sada se javio onaj mladi momak.

— Da. Tako kažu, ali svi smo sigurni da ga je neko ubio. Da je namestio tu nesreću. Ovaj konj je uvek bio pomalo plašljiv i sklon panici, i Fin je imao dosta teškoća sa njim. Toga dana odjahao je sa njim u Dark kanjon. . . tačnije rečeno, jahao je ivicom kanjona. Konj se uplašio i zbacio Fina preko ivice. Taj kanjon, na dnu, gde je Fin bio nađen, dubok je najmanje pedeset metara. Možeš da zamisliš kako se Fin razbio.

Nastavljajući da sedla konja, Henk reče:

— Da, mogu da zamislim. . . A zašto mislite da je to bilo ubistvo?

Dilon nastavi priču:

— One večeri, kada je Fin nastradao, čuo se pucanj iz kanjona. Samo jedan. Nije teško pretpostaviti da je neko namerno pucao pored glave ovoga ridana, da bi ga zaplašio.

Konj se uspaničio, propeo i zbacio jadnog Fina sa svojih leđa. Svi znaju o tom pucnju, samo mi nismo odmah znali. Kasnije smo čuli.

Umeša se mladi rođak:

— Bolje je da to čuješ od nas nego od nekog drugog, Ferere. Priča se da je jedan od nas dvojice ispalio onaj hitac, da smo mi hteli da Fin umre, da bismo se dočepali imanja i ranča, i da bismo došli do novca. Priznajem da ne vredim mnogo i da je Fin bio dobar i široke ruke. Kratko vreme ste ovde, ali ste sigurno mogli da primetite da nijedan od nas dvojice ne voli da radi. Zato bi bila najveća ludost sa naše strane da dignemo ruku na Fina. Jer, dok je on vodio imanje, i nama je bilo dobro, uvek smo imali sve, dobijali smo i novac. Ranč je, za Finovog života, dobro poslovao, i, šta mislite, da li je tada nama išlo u prilog da ostanemo bez Fina?

— Hm. . . Zar zbog tih priča ne možete da nađete nikoga ko bi se zaposlio na ranču? — pitao je Henk.

— Eh, da je samo to — uzdahnio je Dilon. — Kad imate suseda koji bi voleo da se dočepa vašeg imanja, možeš dovesti koliko god hoćeš ljudi, on će ih oterati. A ovde nema ko da se bori protiv Hiršmana. Nas dvojica smo slabi na revolveru. Nijedan od Garnera se nikada nije isticao u baratanju oružjem, prijatelju moj, pa mi nismo izuzeci. Mali — pokaza on na Barija Garnera — dođuše misli da zna da puca, ali je u zabludi. To će uvideti tek kada ga neko bude pogodio, i kada bude prekasno. . . Hajde, Henk, uzjaši, baš sam radoznao da vidim hoćeš li ostati u sedlu, ili ćeš završiti na zemlji!

Dilon se nasmejao, dok je mladi Bari bio ljut. Uzviknuo je besno:

— Ja znam da pucam i brz sam u

potezanju, Dilone! To mogu odmah i da pokažem! Ferer će dobro proceniti koliko i šta mogu, jer se on razume u to, inače ne bi noćas Beatris...

— Čekaj, momče — reče Henk. — Šta treba da znači pominjanje gospođe Šarpdejl u vezi sa mnom? Šta je ona noćas uradila sa mnom?

Pogledavši u kuću, Dillon reče:

— Daj, čoveče, nemoj nas da farbaš... Jasno je da ne bi noćas ostao ovde da nisi... da nisi... Uostalom, ona sama je rekla...

— Šta je rekla!? Da smo ona i ja...

— Pa ne baš to — odgovorio je Bari — ali kada je ovamo došao Hornbi, koga su Hiršmanovi momci kasnije oterali, Beatris se zaklela da će prvog dobrog revolveraša zadržati na ranču, pa makar to morala da plati sopstvenim telom. Daj, nemoj tu sada da se pretvaraš, sve je jasno i ne vidim šta tu ima loše, jer...

Dalje nije stigao da govori, jer ga je Ferer udario pesnicom u bradu. Ne prejako. Tek toliko da ga natera da prestane da govori gluposti.

Ridan se uplašio i poskočio, ali sada Henk nije obraćao pažnju na njega nego na mladog Barija, koji se od udarca zateturao i pao.

U padu, počeo je da izvlači revolver.

Izvukao ga je dopola kada je Henk posegao za svojim koltom i ispalio hitac u vazduh.

Mladić je zabezeknuto gledao u Henka, koji je teatralno oduvao dim sa cevi svog kolta i rekao:

— Eto, sada smo se uverili u to koliko si brz, mladiću. I, zapamti: nikada nemoj potezati protiv čoveka koji zaista zna da barata sa oružjem, jer možeš da pogineš.

Dilon Garner je zadivljeno rekao:

— Čoveče, ovo se zove brzina! Ti

bi uspeo čak i Krupera da središ! Hajde, Ferere, pucaj još!

— U šta?

Dilon se osvrnu oko sebe, a zatim pokaza na jedan stub u blizini šupe.

— Tamo! Vidiš li ono malo ogoljeno mesto na gredi, tamo? Pucaj u njega!

— Dobro... Hajde, Bari, diži se! Ide Beatrisa! Pazi šta ćeš reći! Pitaće te šta radiš na zemlji, ko je pucao... Kaži da si želeo da vidiš koliko brzo potežem i da si se, kada si se uverio u to, toliko uplašio da si pao! Jesi li razumeo?! — rekao je Henk mladom momku.

— Jesam... — promumla mladić i ustade. — Čoveče, stvarno potežeš tako da to izaziva nesvesticu! Voleo bih da sam sa tobom kada naletim na Hiršmana. Kladim se da bi se sakrio u mišju rupu, zajedno sa svojim revolverašima, za koje je on uveren da su dobri, ali koji, to ti ja kažem, tebi nisu ni do kolena!

Uto do njih dotrča Beatris i upita uzbuđenim glasom:

— Šta se ovde događa? Šta si radio na zemlji, Bari?!

Dilon se nasmeja.

— Nije ništa, sestro — reče. — Hvalisao se svojim umećem, kao i uvek, i Ferer mu je rekao da mu može pokazati kako brzo poteže u odnosu na njega. Ferer je ispalio hitac pre nego što je Bari stigao da izvuče revolver. Znaš da je Bari plašljiv, pa se odmah našao na zemlji!

— Tako, znači... — nepoverljivo reče Beatris, gledajući u Barija, a zatim i u Henka. Videvši da Henk drži revolver u ruci, ona upita: — Nameravate opet da pucate?

— Da. Momci hoće da vide koliko precizno nišanim — odgovori Henk.

Zatim stavi revolver u futrolu, pa ga poteže tako brzo da niko od posmatrača nije stigao ni da trepne.

Čuo se pucanj, i svo troje zaprepašćeno su gledali u gredu na kojoj je Henk pogodio ogoljeno mesto veličine novčića.

Uto Dilon, koji se prvi povratio od iznenađenja, reče skrušenim glasom:

— Čoveče, pa ti si savršen. Kako bi bilo dobro da radiš za nas! Ali, mi nemamo čime da te platimo. Baš bi nam, ovakav, bio potreban! Sve što bismo mogli da ti ponudimo, to je dvadesetak goveda. Imamo ih, zapravo, još oko dve stotine, ali ne vrede mnogo. Samo ovih dvadeset liče na nešto. Kada i njih budemo prodali, moraćemo početi da prodajemo konje.

Beatris se umešala u razgovor:

— Do sada smo živeli od teladi... Dione, da li nam opet nedostaje koje govedo? Mislim da nam u poslednje vreme goveda nisu nestajala, zar ne?

— To ne bih znao da ti kažem, ima dosta vremena da ih nisam prebrojavao — odgovorio je Dilon. — Juče sam uzeo tri goveda, pa sam ih prodao u gradu... Dobio sam dosta za njih. Kupio sam nešto šećera i brašna, ali smo Bari i ja veći deo ipak potrošili na viski.

Beatris ga pogleda ljutito, pa reče:

— Ako si za novac od tri grla kupio sve ono i doneo kući, nije ti moglo ostati i za viski — rekla je. — Sigurno si se opet kockao! Videla sam vreću, tamo zaista ima svega. Govori, jesi li se opet kockao?!

Dilon se okrenuo i pošao prema kući. Tek sada Henku pade na pamet da su Dilonove ruke glatke, čiste, sa dugim, finim prstima i da sa takvim rukama jedino može da igra karte, kad već ništa ne radi.

— Čuješ li šta sam te pitala?! — viknu Beatris za njim.

On se okrenu i reče hladno:

— Pa šta, i ako sam se malo kockao? To ne može da škodi, ni tebi, ni meni, ni drugima.

— Ali ti, Dione, ne igraš pošteno, znam te! — nastavi Beatris. — Koliko puta sam te samo je videla da varaš na kartama! Ako te neko uhvati... Dione, zašto to radiš? Zar ne bi bilo bolje da malo radiš na imanju? Od toga bismo svi mogli da se prehranimo.

Zastavši, Dilon promumla ljutito:

— Opet ti sa svojom starom pričom! U našoj porodici ti si uvek bila najbolja iz računa, pa sada pokušaj da izračunaš kolike su nam šanse da ovde iko radi. I tebi je jasno da će nas taj Hiršman jednoga dana oterati odavde. Zar se ne sećaš da nam je još otac govorio da čovek ne treba ni da počne da radi nešto ako zna da će to biti uzaludno. Eto, toga se ja pridržavam. Mislim da si luda što ne prodaš Hiršmanu imanje, kad već hoće da ga kupi. Dobila bi novac, a i ako ne pristaneš, on će do kuće i imanja doći, ali tada mi ništa nećemo imati od toga, jer u tom slučaju on neće dati novac. Šta bi ti škodilo da imaš u džepu osam ili devet hiljada dolara. Da si bila pametna i da si mu sve to prodala pre dve godine, kada je nudio dvostruko više, sada ne bismo ni u čemu oskudevati.

Henk je posmatrao Beatris i video kako je pobledela i ljutita.

Shvatio je da ovu dvojicu interesuje samo udoban život i da im ni malo nije stalo do imanja. Iz priče koju je čuo, Henk je zaključio da Hiršman još ne sme otvoreno da ih otera, ali da je pitanje dana kada će to ipak uraditi.

Drhtavim glasom, gospođa Šarpdejl reče:

— Nikada neću prodati ovo! To je Fin stvorio, pola svog života radio je

za ovaj ranč! I, sigurna sam da je za njega i umro. A Fin je bio moj muž. Najmanje što mogu da uradim za njega je, već kad vas dvojica niste sposobni da isterate na čistac istinu o njegovoj smrti, da zadržim ovaj ranč! Da ga zadržim, ili da umrem za njega! Eto, rekla sam vam šta mislim, i pridržavajte se toga!

Bariju nije bilo svejedno što je Beatris na Dilonov i njegov račun izgovorila uvrede. Procedio je kroz zube:

— Pričaš tu svašta, kao da ne znam da Fina nikada nisi volela! Kako si i mogla da ga voliš, kada je bio stariji i od našega oca! Nemoj sada tu nama da izigravaš ucveljenu udovicu, koja čuva uspomenu na njega! Udala si se za njega samo zato što je imao novca i...

Beatris je zamahnula tako iznenadno i brzo, da Bari nije uspeo da se izmakne, pa ga je ošamarila dva puta.

Besan, ustremio se na nju.

— Čekaj, polako... — staloženim glasom je rekao Henk. — Ovo je ipak najbolji odgovor koji je tvoja rodaka mogla da ti da. Zašto se jedna žena udaje za nekog muškarca, to je samo njena stvar i to te se ne tiče. Budi miran, i nemoj da govoriš koješta, jer ćeš me naljutiti!

— Ta... ta... — počeo je Bari, po crveneći. — Sa jednim onako zakrećenim...

→ Dosta! — rekao je Henk oštro. — Ne zaboravi da je ona dama, bez obzira na to što je i tvoja rodaka!

Henk se, potom, obrati Dilonu:

— Mislim da bi na to i ti imao šta da kažeš, Dilone. Ili si možda i ti zato da svojoj sestri uzmeš i poslednji dolar?! Krajnje je vreme da počneš da radiš nešto korisno!

Dilon se nasmeja.

— Da radim? Rad je za mene ne-

poznata reč, stranče. Dobro, Ferere, mali nije bio u pravu, odnosno, nije trebalo onako da govori sa njom. Hajde, Bari, izvini se mojoj sestri za ono što si rekao!

— Fućka mi se! — odbrusi mladić ljutito. — Ti, pijanduro stara, nemaš prava meni da kažeš i prebaciš nešto! Idem u kuću, da spavam!

Dilon pogleda u Henka i slegnu ramenima. Zalosnim glasom reče:

— Vidiš, ne mogu mu ništa. Taj mališa stvarno zna ponekad da ide na živce čoveku. Mogao bih da ga istučem, ali ne volim to i ko zna da li bi vredelo išta.

Henk ga je posmatrao ćutke, ali kada je Bari hteo da krene, on ga zaustavi rečima:

— Čekaj, Bari. Ako se sada ne izviniš svojoj rodaki, ja ću te istući, obećavam ti!

Bari zastade.

— U redu. Neću da se svađam sa tobom, Ferere... Beatris, izvini. Sada me pustite, da se odmorim!

Mladić se udaljio energičnim koracima. I Dilon se okrenuo i pošao za njim.

Beatris je stajala naslonjena na ogradu dok je Henk nameštao uzengije.

Upitao je:

— Da li su njih dvojica uvek tako neugodni?

Žena je ćutala, pognute glave.

— Ako hoćete mene da poslušate, onda im odsad nemojte davati novac. Nešto će morati da se promeni.

— Ja ne dajem obojici novac — odgovorila je Beatris tiho. — Bari ga nabavlja negde drugde. Uvek ima novca. A kada Dilonu ne bih davala ništa, stalno bi bio u gradu i kockao bi se. A vara na kartama, drugačije ne može kada popije, a uvek pije. Kada je trezan, igra pošteno. Njemu moram da dajem ne-

što novca, jer se plašim da će jednoga dana izgubiti život zato što vara na kartama.

— Shvatam vas... Ako se ne varam, Dilon vas time ucenjuje. On vam daje na znanje da će se kartati i varati na kartama ako mu vi ne date novac. A zna se da je život onih koji varaju uvek na kocki. Njemu je to jasno i računa na vašu sentimentalnost. Vi i jeste sentimentalni prema obojici, jer imate jako osećanje pripadnosti porodici. Da nije tako, naterali biste ih da rade ili biste ih oterali. Ali... to je vaša stvar. Ako hoćete, i dalje radite za obojicu i umesto njih...

— Da — reče Beatris sa gorčinom u glasu. — Čuli ste dovoljno da biste mogli stvoriti sliku o nama kao porodici, o meni kao ženi. Tačno je da je moj muž bio mnogo stariji od mene. Preko trideset godina. U početku nisam htela da se udam za njega, ali on je bio čovek koji je mogao da privuče pažnju svake žene i koji je ulivao poverenje. Bio mi je potreban upravo takav čovek. S obzirom na moju situaciju, veoma mi je odgovarao.

— Nisam vas pitao i meni ne treba da se pravdate — rekao je Henk. — Vidite, moja majka je nekoliko godina bila starija od moga oca, ali je bila veoma srećna sa njim. Godine nemaju nikakvu važnost...

Beatris ništa nije rekla na to.

— Ako nemate ništa protiv — nastavio je Henk — ja bih uzeo ovoga konja. Znam njegovu istoriju... i znam kako je Fin Šarpdejl nastradao. Ako ne želite da ga uzmem, samo recite, potražiću drugog konja.

Ona pogleda u konja, pa odgovori:

— Već sam htela da kažem neko me da ubije tog konja, ali, on je samo životinja i nije kriv ni za šta. Fe-

rere, šta god da su vam ispričali o meni i o mom mužu, nije istina. Ja sam pobegla od kuće, njega sam našla ovde, ovde sam našla i utočište. A ako hoćete da znate, nije tačno da ga nisam volela. Ali, konja slobodno možete povesti sa sobom. Ako vam se sviđa, pokloniću vam ga, ne treba ništa da mi platite.

Henk se nasmeja.

— Još nikada od jedne žene nisam dobio konja na poklon — rekao je. — U redu, idem da jašem malo, da vidim kako se ponaša, i da li mi odgovara. I, ne brinite ako se ne vratim do podneva. Dopada mi se ovaj kraj, hoću da ga malo razgledam, i to sa visine.

Henk je uzjahao.

Konj je odmah počeo nemirno da se bacaka, ali ga je Henk čvrsto stegao nogama i zategao uzde.

— Zaboga, Ferere, nemojte da jašete daleko od kuće, konj će vas zbaciti sa sebe!

— Ne brinite, Beatris, neće. Budite uvereni da znam da ukrotim i sasvim divlje konje, a ne ovoga, kog je nekad ipak jahao neko!

Povukao je uzdu. Konj se iskrenuo, u nameri da Henka izbaci iz sedla, ali ga je Henk držao pod kontrolom.

Izjahao je iz dvorišta.

Samo jednom se okrenuo; ranč iza njega jedva se već video, brdo je bilo pred njim.

Prvih pola sata imao je muke sa konjem i jedva se održao u sedlu, ali malo kasnije, kada se konj već bio umorio, postao je krotkiji.

Probijao se kroz šipražje, zatim uskim puteljkom kroz brda, da bi malo kasnije izbio na jedan ogoljeni, ravni plato. Još dok je bio u Arizoni, čuo je priče o čudnom predelu južno od Fostera. Kameni plato sa neobičnim stenama prostirao se na

četrdesetak milja i Henk je bio siguran da je to onaj kraj o kom su mu prijatelji nekada pričali.

Navodno, tuda su mnogi prolazili, ali se mnogi nikada nisu ni vratili.

Međutim, taj predeo je za Henka sada bio pogodan, jer je tu mogao da uvežba konja, da ga navikne na pucnje i spreči ga da ga zbací u neku provaliju.

Henk se setio Fina Šarpdejla i pitao se da li je jedan pucanj toliko mogao da uplaši konja.

Izvadio je revolver i drugom rukom se čvrsto uhvatio za sedlo, spreman na reakciju životinje.

Ispalio je metak.

Konj je snažno odskočio od tla i zanjíštao, istovremeno se okrenuvši oko sopstvene ose.

Henk je dobro uradio što se uhvatio za sedlo i ukočio, jer je lako moglo da se dogodi da se nađe na doduše ravnom ali veoma tvrdom tlu.

Prošao je jedan minut, i konj se smirio.

Onda je Henk ispalio, iznad njegove glave, ceo šaržer.

Konj je skakao kao pomahnitao, i činio je sve da bi Henka izbacio iz sedla.

Ovoga puta je prošlo pet minuta dok se nije sasvim smirio.

— Tako stoje stvari s tobom, prijatelju — rekao je Henk. Pomislio je da je neko pucnjima zastrašivao tog konja dok je bio još ždrebe i da taj strah potiče od tada.

Pitao se koja je budala to uradila i da li nekako može da se otkloni taj strah.

Još nekoliko puta je pucao. Po ponašanju konja, zaključio je da će biti potrebno bar nekoliko dana treninga da konj ne bi reagovao na pucanj.

Henku gotovo da nije ostalo mu-

nicije, a konj je bio sav oznojan od uzbuđenja i skakanja.

Henk ga je odveo do obližnjeg potoka i pustio ga da se napije vode.

U povratku, Henk je bio zadovoljan rezultatom. Konj mu se sviđao i nameravao je da ga zadrži.

Njegovo raspoloženje, međutim, brzo se pokvarilo. Jer, vraćajući se, slučajno je dospeo na Hiršmanovu zemlju, i to je bilo dovoljno da dođe do neprilika sa trojicom Hiršmanovih ljudi, koji su se pojavili iznenada.

Hteli su da ga istuku tako da zapamti kada je kročio na zemlju njihovog gazde, ali su se prevarili u računici. Sve se završilo tako što su oni izvukli deblji kraj i što su sa pašnjaka morali da se vrate pešice, bez konja.

Ali, šta je Henk time dobio?

Hiršman sigurno neće ćutke preći preko toga nego će na njega poslati ekipu svojih revolveraša, a tada će biti još većih neprilika.

To je Henk hteo da izbegne.

Odlučio je da ne ostane na imanju gospođe Šarpdejl, iako je nameravao da ostane izvesno vreme i pomogne joj, toliko da joj se revanšira za sve što je učinila za njega i što mu je pružila gostoprimstvo i dala konja.

Moraće da se napravi da je kukavica, da se uplašio, i da zato odlazi.

O tome je razmišljao dok je prevljavao poslednje milje do Beatrisinog ranča.

Ugledavši ga, sada je Reks drugačije lajao i nije više režao na Henka.

Henk pogleda po dvorištu, a zatim i u koral. Primeti odmah da u koralu nedostaju dva konja.

Ni sam nije mogao da objasni zašto, ali ga je zbog toga nešto štreknulo u grudima.

Znači, Dillon i Bari su opet otišli od kuće, i Beatris je opet sama. Da li su i oni, kao i ljudi koji su prethodno bili na ranču pa ga napustili, bili kukavice, ili je bilo posredi nešto drugo?

Šta je u međuvremenu moglo da se dogodi? Hiršman. Mora da je bio tu, ili su bili njegovi ljudi. Ili, svi zajedno. Ona trojica su mu ispričala da ih je istukao čovek koji je jahao konja sa žigom Šarpdejlovih, i on je odmah otišao da se obračuna. Videvši ih, Garnerovi su pobjegli i Beatrisu ostavili samu.

Ostavili su je, kao i svi drugi koji su radili na ranču. Šta Beatris da očekuje od drugih, kada ni njen rođeni brat ne pokazuje volju da se bori za ranč.

I, kako se oseća jedna žena koju su svi napustili i koja zna šta se o njoj govori? Njen brat i rođak je osuđuju što se udala bez ljubavi za čoveka starijeg od sebe trideset i nekoliko godina, šta, onda, misle oni koji joj nisu ništa?

Pas je potrčao pred Henka.

On dojaha do verande, gde je sedela Beatris, i zaustavi konja.

Iz sedla, reče joj:

— Evo me opet. Konj me nije izbacio iz sedla!

I sam je osećao da mu glas zvuči tako kao da nešto krije. Zapravo, za početak je morao da joj kaže nešto drugo, mnogo važnije.

Ona se nasmeši na njega.

— Već sam se bila zabrinula — rekla je. — Nije trebalo da vas pustim da jašete, Ferere. Sjašite i udite u kuću, treba nešto da pojedete.

Sa grižom savesti, Henk sjaha.

Trebalo je odmah da joj kaže, pomislio je, jer je po njenim rečima i ponašanju zaključio da ona ništa ne zna o njegovom sukobu sa Hiršmanovim ljudima.

Odlučio je da joj odmah kaže.

Ostavio je konja, oprao ruke na bunaru i ušao u kuću. Beatris ga je sačekala u hodniku i odvela ga u jednu prostoriju koju još nije video.

Bila je lepo nameštena, sa tepihom i slikama na zidu. Na velikom stolu bilo je postavljeno za dvoje.

Reći ću joj kasnije, pomislio je Henk, računajući na to da nema smisla da kvari ručak, bar ne njoj.

Kada je Henk seo, ona pomalo zbunjeno reče:

— Ja još nisam jela... Nisam imala društvo...

— A šta je sa vašim bratom i rođakom? — upitao je Henk. Znao je da nisu kod kuće, jer je video da u koralu nedostaju dva konja.

— Nisu hteli da jedu. Moj brat kaže da ste ga iznervirali što ste rekli da mora da radi, a Bari je jednostavno rekao da nije raspoložen da jede. Nisu hteli da vas dočekaju, da ne bi ponovo bilo reči o radu, pa su odjahali.

— U grad?

— Verovatno... Znate, postoje određeni dan u mesecu kada Dillon odlazi da se karta za novac. Ubeđen je da dobro igra i da svakoga može da pobedi. Po mom mišljenju, on je osrednji u tome. Možda bi jednom trebalo i ja da odem u grad, da vidim kako on to radi...

Izašla je.

Ubrzo se vratila noseći poslužavnik, a na njemu činiju sa celim pečanim piletom.

Henk upita:

— Zar je neki praznik, kad imamo pečenu piletinu za ručak?

I, spopadnut, ponovo, grižom savesti, dodade, ovoga puta bez osmeha:

— Nije trebalo toliko da se trudite, Beatris. Očigledno ste imali mnogo posla oko ručka...

— Znae, ova koka ionako više nije nosila jaja, pa... mislila sam, da će vam prijati pečeno meso, pošto se vratite iz divljine...

— Nisam video da imate mnogo živine — primetio je Henk gledajući kako Beatris stavlja poslužavnik na sto.

— Nekada je zaista bilo više — nasmešila se Beatris. — Ali, ima ih još... možda dvadesetak...

Žena je vešto odsekla deo pečenog pileta i stavila ga pred Henka, u tanjir. Dodala je bareni krompir i napunila mu malu činiju salatam.

Sve je izgledalo tako ukusno, da je Henk, ionako gladan, mislio da će sve pojesti u slast.

Ali, tek što je počeo da jede, konstatovao je da ne može da uživa i da ga je apetit prošao, i to sve zato što je stalno mislio kako će Beatrisa reagovati kada čuje šta se dogodilo. A možda neće ni čuti od njega, Henka, koji se stalno dvoumi i odlaže trenutak istine, možda će neko rupiti u kuću i početi da puca...

To je moglo da se dogodi svakog trenutka.

Videvši da Henk žvaće kao da ga neko na to primorava, gospođa Šarpdejl upita:

— Šta je bilo, Ferere? Nešto se događa sa vama... Jutros ste bili drugačiji. U međuvremenu se sigurno dogodilo nešto što vam je pokvarilo raspoloženje. Da li ste nekoga sreli, da li ste razgovarali sa nekim otkako ste, jutros, odjahali da isprobate konja?

Henk duboko udahnu vazduh.

— Ni sa kim nisam razgovarao — reče. — Doduše, nekoga sam sreo, ali nije bilo razgovora, čuo sam samo psuvke kada smo se rastajali... zapravo, kada sam ih ostavio...

Beatris se ukoči na stolici. Ispusti viljušku i uplašenim glasom upita:

— Vi ste nekoga ipak sreli? I... neko je psuvao kada... ste ih ostavili?...

Podigla se i stala pored stola, uhvativši se za njegove ivice.

Bila je veoma bleđa i oči su joj bile zaokrugljene od straha. Henk joj ništa nije rekao. Smišljao je kako da počne, da bi za nju to bilo što bezbolnije.

Još nije našao prave reči, kada je ona rekla:

— A, to je, znači... Pretpostavljam da ste imali nešto sa Hiršmanovim ljudima...

— Da... sa njima...

— Šta bi drugo bilo... U ovom trenutku Hiršman sigurno zna da postojite, da ste tu kod mene, na ranču... Šta da radimo? Postoji samo jedna mogućnost za vas...

Sada je i Henk ostavio pribor za jelo. Definitivno mu je prošao apetit.

— Znam koja je to mogućnost — odgovori promuklim glasom. — Mislite da treba da odem, je li tako?

Ne gledajući u njega, Beatris odgovori:

— Da, treba da odete... Jedan pametan čovek bi uzeo konja i odmah odjahao, ali...

Ona se okrenu od stola, prema prozoru. Sada je i Henku bila okrenuta leđima.

Čutala je, a kao da se pripremala da kaže nešto. Henk je, po njenom ponašanju, pretpostavljao da se u njoj nešto prelama, da se u njoj događa nešto što on nikako nije mogao da objasni.

Onda mu je Beatris prišla sa leđa i stavila ruke na njegova ramena.

Henk je sedeo mirno, ne usudivši se da se pomeri. Onda je čuo njen glas, bezbojan i na izgled ravnodušan:

— Ljudi kažu da na ovome svetu

sve ima svoju cenu... Ja nemam... nemam više novca. Da ga imam, platila bih vam da ostanete. Da jedno vreme radite kod mene. Kada sam imala novca, ljudi su dolazili i zapošljavali se... mada su posle morali da odu, ali sada...

Zaćutala je.

Iako je govorila na izgled staloženo, Henk je znao da je u njoj prava bura. Da joj treba užasno mnogo snage da bi rekla ono što je htela da mu kaže.

Verovatno je prekinula da govori zato da bi skupila snage i hrabrosti da izgovori ono što je bila poenta:

— Ja nisam u situaciji da vas platićim... ali, platiću vam na drugi način, Ferere. Po bilo koju cenu želim da vas zaposlim ovde, platiću vam svime osim novcem...

Bila je dovoljno jasna i Henk je znao čime jedna mlada i privlačna žena može da plati ako nema novca.

I dalje je ukočeno sedeo na stolici, ne znajući šta odjednom da kaže.

Bilo bi mu glupo da jednostavno odgovori »u redu, prihvatam«, da je zgrabi i povali je, da pokaže da je shvatio njenu ponudu.

U isto vreme, znao je kako se ona sada oseća, koliko ju je hrabrosti stajalo da mu se ponudi. Znao je i to da je u tim trenucima Beatris pogazila sav svoj ponos.

Ćutao je.

Ona skloni ruke sa njegovih ramena, zajeca i brzo izađe iz velike trpezarije.

Henk je ostao da razmišlja.

Setio se svoje majke kada je primila vest o smrti njegovog oca. Tada je ona zajecala i od tada Henk nije mogao da vidi ženu kada plače, niti da čuje jecaje.

Kasnije, kada je odrastao i kada se događalo da vidi suze u očima

neke žene, ili čuje njene jecaje, bežao bi. To mu se događalo sa devojkama, sa ženama koje je sretao. Mnoge su zaplakale i on je bežao.

Ali, odlučio je da ovoga puta ne beži.

Čim je u njemu sazrela ta odluka, Henk se osećao mnogo bolje.

Glasno je izgovorio:

— Ostajem!

Potom se nasmejavao, i počeo da jede. Odjednom mu se vratio apetit.

Gledajući svu tu ukusnu hranu, Henk je opet morao da misli na svoju majku, koja je tako predano brinula o njemu, da bi ga ostavila sasvim samog na svetu kada je imao samo jedanaest godina.

Mislio je i na oca.

Njega su obesili zato što se pobunio, smatrajući da zakon ne štiti njega i njegovu porodicu na način na koji bi to trebalo da bude.

U Henkovom sećanju, farma njegovog oca nije bila ništa drugo nego mala koliba koja je bila na zemlji na kojoj je tada bila građena železnička pruga.

Njegov otac hteo je da brani svoje imanje i zato je postao bandit. Ko zna šta se događalo u njegovoj duši, kada je zaboravio na sve zakone i propise i bio spreman na sve, samo da zadrži ono što je bilo njegovo. Kao mali čovek, koji ništa drugo nije imao, a bio je vezan za to parče zemlje, on je uzeo sebi za pravo da se bori protiv onih koji su na silu hteli da mu uzmu tu zemlju.

Henk se najeo, obrisao usta servijetom, i izašao na dvorište. Konja je rasedlao i odveo ga u koral.

Ušao je u šupu.

Tamo su, na gomili, bile debele daske i grede. Njihovi komadići okolo, kao i prisustvo testere i sekire, svedočili su o tome koliko Dilon i Bari nisu voleli da rade. Od tih le-

pih dasaka pravili su drvo za loženje, umesto da ih upotrebe za ono za šta su bile predviđene.

Počeo je da radi. U šupi je bilo i mnogo alata.

I sam se iznenadio kada je čuo sebe da zvižduće. Bio je to znak da je opet staložen i da se dobro oseća, da nema velikih briga.

Iz zida šupe izvadio je dve natrule grede i zamenio ih novim.

Zamenio je i šarke, koje su bile zarđale i okrnjene, pa su vrata šupe ponovo bila čvrsto na svom mestu.

Kada je sa tim bio gotov, izneo je daske i grede na dvorište i počeo da proverava šta sve treba popraviti na drugim pomoćnim zgradama.

Ali, to će uraditi drugi put.

Najpre će opraviti balkon, da se niko ne plaši da izađe na njega.

Okrenuo se prema velikoj kući, da osmotri šta sve na njoj treba uraditi.

Izenadio se kada je na balkonu ugledao Beatrisu. Nasmejao se i doviknuo joj:

— Zar jutros niste rekli da ne smem stajati na balkonu, da se ne bi srušio?

— Vi ste mnogo teži od mene — odgovorila je Beatris. — Za mene nije opasno...

— Neće biti ni za koga, opravićemo to... Recite, kada u gradu počinje kartanje?

Beatris iznenađeno upita:

— Zašto pitate? Počinje, kada se smrkne i kada rudari dolaze sa posla. Zašto vam je to važno?

— Tako. Jedna stara poslovice kaže da ko ne radi ne može da dobije da jede. Moraću vaša dva momka da dovučem na ranč i da im održim predavanje o tome kako se radi. Do sada, to su shvatili svi kojima sam govorio, pa će i oni.

— Ferere... znači li to da ostajete? — upitala je Beatris ozbiljno.

— Pa, izgleda... Inače, zovem se Henk, možete me zvati i tako, ako hoćete. Međutim, moram vam reći da to što ostajem ne znači da mi dugujete nešto ili da morate da mi platite, gospodo Šarpdejl.

— Ali... ne možete besplatno da radite za mene. S druge strane, ja u kući, i uopšte, imam jedva nešto više od dve stotine dolara.

— Ne brinite za to, mogu ja da radim i bez plate i druge naknade. Ali, pre nego što zapravo počnem, moram vam ispričati jednu neveselu priču. Zaista nije vesela, ali je sasvim istinita.

Beatris nestade i ubrzo se pojavi pred kućom. Naslonila se na zid i rekla:

— Slušam vas...

Henk je počeo.

Pričao je o čoveku kom je Železnica uzela kuću i malo imanje, koji je, u nastupu gneva, ubio nekoga ko je na njega potegao revolver, u nameri da ga ubije. Od toga dana, starog Ferera su gonili, bili mu za petama cele tri godine. Tek posle tri godine uspeali su da dođu do njega.

Ono što je tada Ferer učinio, bilo je nešto zbog čega su mu se divili oni koji su bili na njegovoj strani. Videvši da im nema spasa, Ferer je svojim drugarima omogućio da pobjegnu. On je sam ostao da puca u protivnike i tako im privuče pažnju, dok su ostali odlazili.

On im je štitio odstupnicu.

Kada su ga uhvatili, bio je sam. Odmah su pronašli i drvo o koje će ga obesiti.

Od toga, dana, iako je Henk bio još dečak, neslavna popularnost njegovog oca ga je pratila. Bio je prokazan, vredan prezira.

Henku Fereru nije preostalo ništa nego da luta iz grada u grad, najpre

zajedno sa majkom, a posle sasvim sam.

Nije imao nikog od rodbine, nije imao ni kuću, ni imanje. Njegova su bila prostranstva i njima je lutao u potrazi za poslom koji će mu doneti novac za život.

Ali, loš ga je glas stalno pratio i stoga je Henk morao da menja mesto boravka čak i onda kada bi mu bilo dobro i kada bi poverovao da se najzad skrasio.

Pričao je Henk koliko je bilo prilika da, kao dečak o kome nema ko da brine, gladije, da dobija batine, da besplatno radi teške poslove samo da bi dobio komad hleba.

Pričao je to sa smeškom, bez gorčine, bez želje da se bilo kome sveti.

Jer to je bila njegova sudbina.

Smeškao se sve dok nije počeo da pominje braću Berna i Trevora Mičama.

Onda ga je Beatris upitala:

— A zašto te traže, Henk? Zašto su ti za petama?

— Zbog njihovog mlađeg brata. Oni su iz kraja u kom su uhvatili moga oca. Tada je najmlađi Mičam radio u jednom salunu, kao redar. Neki momci su se kartali, a ja sam posmatrao igru i primetio sam da varaju. Umešao sam se, ali tek kada je jedan od igrača hteo da puca u čoveka kog su varali. Mičam je bio u dosluhu sa njima. Tada je on čuo moje ime. Nije mu se svidalo što sam otkrio varanje i sprečio njega i njegove prijatelje da ubiju onoga čoveka. Ja sam te večeri otišao dalje, ali Mičamova braća su počeli da me traže. Jedne noći, dok sam prolazio ulicom nekog naselja, čuo sam kako me neko doziva. Okrenuo sam se... Bio sam tačno ispod jedne svetiljke, i kada sam ugledao mladog Mičama, video sam da je nanišanio na mene, hteo je da me ubije. Morao sam da reagujem...

Henk podiže rukav od košulje. Na ruci je imao veliki ožiljak.

— Pogodio me je u ruku. Ja sam se odmah bacio na zemlju i uzvratio hitac. Konj mi je bio u blizini, i ja sam ga uzjahao i otišao. Njegova braća su posle tvrdili da sam ja prvi pucao. Lažno su svedočili pred šerifom i ja sam ispao ubica, mada po svim zakonima imam prava da odbranim svoj život, što sam i činio. Od tada su mi braća Mičam, Bern i Trevor, za petama, Dogodilo se to pre nešto više od godinu dana...

Beatris ga je pažljivo slušala.

Upitala je:

— I šta će biti ako te nađu?

— Mislim da tada neću bežati kao što sam bežao do sada — odgovorio je Henk. — Međutim, ne verujem da će me ovde naći, ovo mesto je prilično zabačeno.

Rekavši to, Henk se okrenuo i otišao u šupu. Odatle je u kuću preneo grede i daske. Beatris se popela za njim, na sprat.

— Eto, to je bila moja priča — rekao je Henk vadeći istrule grede iz konstrukcije balkona. — Sutra ću otići da vidim kako stoji stvar sa govedima... Voleo da mi ispričate nešto o ovom ranču, Beatris...

— Sadašnje Hiršmanovo imanje bilo je, do pre četiri godine, vlasništvo starog Njumenaa. Hiršman ga je tada kupio i doveo svoja goveda. Mora se priznati da je zaista dobar stočar i da se razume u taj posao. Nekako odmah posle toga, ja sam se udala za Fina. Hiršman je bio na venčanju, kao, uostalom, i drugi susedi. Taj dan završio se teškim rečima, jer je Hiršman pitao Fina ne bi li mu prodao svoj južni pašnjak, onaj gde se nalazi potok u kom tokom cele godine ima vode. To je bio i najbolji deo Finovog imanja, upravo zbog vode.

— Bio? — upita Henk. — Znači, vaš muž je taj pašnjak ipak prodao Hiršmanu?

— Ne, nije ga prodao. Fin je imao velike planove, naročito otkako sam se ja udala za njega. Znate... dobio je mladu ženu i...

— Da, da. Shvatam... I, šta je bilo sa tim dobrim pašnjakom?

— Hiršman ga je uzeo. Prisvojio...

— Kako? Tek tako je zauzeo tuđu zemlju? — iznenađeno je upitao Henk.

— Nije tek tako. Njegovi surovi momci su pretukli mog muža i zapretili mu. Ne samo mom mužu nego i ljudima koji su radili na našem ranču. Bar polovina ljudstva je posle toga otišla. Nisu hteli da imaju neprilike i da budu ubijeni. Svi su znali koliko je Hiršman jak i kakve ljude ima oko sebe.

— Da, ljudi su mislili na svoje živote — komentarisao je Henk.

— Jedni su otišli tada, drugi su se polako osipali, da bi posle Finove smrti svi otišli.

Verovatno zbog glasina koje kruže, da je vaš muž bio ubijen a da to nije bila nesreća.

— Bila je to velika nepravda prema Finu, koji je bio dobar i pošten čovek. Dilon i Bari su se tada slučajno zatekli u gradu, a Hiršmanovi ljudi su, da bi otklonili sumnju sa sebe, razglasili da su to njih dvojica uradili. U svakom slučaju, i te i druge glasine imale su određeno dejstvo, i mene su kauboји napustili. Oni koji su kasnije dolazili bili su oterani ili su i oni, čuvši sve te priče, otišli sami. Iako sam im nudila dvostruku platu, nisu hteli da ostanu. Kada više nikoga nisam našla da radi za mene, počela sam da rasprodajem goveda, da bih imala od

čega da živim. I, šta će mi goveda, kada oko njih nema ko da radi?

— Sve to je Hiršman očigledno predvideo. Sve je isplanirao tako da vaš ranč sam propadne, da sami budete prinuđeni da ga ustupite ili prodate... Zašto se niste obratili šerifu, Beatris?

— Jesam, ne jednom. Ali, nisam imala nikakvog dokaza protiv Hiršmana, mada me je sistematski uništavao. Hiršman je veoma lukav čovek i ima mnogo novca, pa mu se i ne žuri. Strpljivo čeka da mu sama ponudim ranč. Inače, mislim da i šerif radi za njega. Ili bar da mu pomaže.

— Imate li dokaza za to?

— Zar treba jači dokaz od toga što je Hiršman zauzeo naš južni pašnjak? Svi znaju da to nije njegova zemlja. Sto puta sam molila šerifa da ga otera sa te zemlje, ali on mi je samo rekao da mu je naredio i da više ništa ne može da učini za mene.

— Možda je šerif samo oprezan, pa neće da prenaagli i zameri se Hiršmanu?

— Ako je tako, on uopšte ne bi trebalo da bude šerif! Da sam muškarac, samo jedan dan, šta bih uradila! Sigurno bih našla načina da stanem na put tako nasilničkom ponašanju tog Hiršmana!

— Nije to, po mom mišljenju, ni malo komplikovano. Za muškarca, mislim. Ja ću porazgovarati sa šerifom čim prvi put odem u grad. Koliko vremena mi je potrebno do grada, na konju?

— Pa... otprilike tri sata. Samo, ja ne verujem da ćete nešto postići ako budete razgovarali sa šerifom. Neće vam taj ništa učiniti. Samo će da slegne ramenima, i sve će biti po starom. Videćete. Znate, on mi je savetovao da prodam ranč Hiršmanu

i da odem sa ranča, ali pre nego što to uradim, ja moram da...

— Znam — prekide je Henk — morate da uradite nešto kako biste sačuvali uspomenu na svog muža. Potpuno vas shvatam, Beatris...

Beatris je jedno vreme ćutala, pri-
državajući gredu, dok je Henk u nju zabijao ekser.

Onda je rekla:

— Nije samo to, Henk. Kad biste znali nešto više o nama Gernerima, možda biste me zaista razumeli.

— Voleo bih da saznam nešto više o vašoj porodici, Beatris. Pričajte mi...

— Pa, moj otc nigde nije mogao da se skrasi na duže vreme. Stalno smo se selili, uvek menjali sredinu, zemlju, uvek imali posla sa drugim ljudima. Zato nikada nismo ni stekli ništa. Nije mi bilo lako. Nisam više mogla da živim kao lutalica, da ras-
kidam tek započeta prijateljstva, da podnosim poniženja kojim je naša porodica bila izložena. Morala sam da pobegnem. Uvek sam želela da negde pustim korene, da se skra-
sim, da imam svoj mir. Sve to našla sam ovde. Mesto jeste zabačeno, usamljeno, ali nije tako daleko od grada da ne bih mogla da odem kad god zaželim. Svidelo mi se ov-
de. Najzad sam imala svoj dom, svo-
ju porodicu; iako sam izgubila mu-
ža, ovo je moje, i ja tu želim da osta-
nem. Samo ovde imam svoj mir.

Henk ju je slušao i nemalo se ču-
dio njenim rečima, jer sve ono što je govorila odnosilo se i na njega. I on je uvek želeo da se skrasi, a nije mu se za to pružala prilika. I on je želeo da ima nešto svoje, svoj mir, miran i spokojan život.

I on je uvek bežao u želji da ipak pronade mesto na kom će pustiti svoje korene.

Njih dvoje prošli su isto, imali su

slična iskustva, i mogli su da shvate jedno drugo.

— Beatris, objasnićete mi kako da stignem do grada, kojim putem da idem. Još nešto... Pripremićete mi kofu vode i ostaviti je pored vrata, sa unutrašnje strane.

Beatris ga pogleda iznenađeno.

— Kofu vode? Za šta će vam?

— U slučaju da se Dilon vrati pri-
pit. Da ga malo osvežim.

Beatris se nasmeja i ode.

*

Henk Ferer je završio posao koji je započeo, a onda je uzeo ridana i krenuo u grad.

Beatris ga je ispratila. Henk se nekoliko puta okretao i uvek je vi-
deo kako ona stoji, gledajući za njim i mašući mu. Kada se već bio udaljio, Henk je poterao konja u ga-
lop.

Dilon je bio u salunu. Imao je kar-
te u rukama i igrao je tako zdušno da nije ništa primećivao oko sebe.

Kada je tura bila završena, jedan od rudara, koji je sedeo za istim sto-
lom, reče Dilonu:

— Opet si dobio, Garnere. Sve sam izgubio. Daj mi pozajmi deset dolara do sledeće sedmice. Hoćeš?

— Evo ti — pruži mu Dilon novča-
nicu. — A ako drugi put nećeš da iz-
gubiš, nemoj ni igrati.

Dilon se počastio pićem, u čast pobede i dobitka od četrdeset dola-
ra.

Onda je nastavio da igra.

Pobedio je i sledećeg partnera, a boca se viskijem, koja je stajala pred njim, bila je već gotovo prazna.

Gubitnik se podigao, a na prazno mesto seo je drugi igrač.

Dilon Garner ga nije ni pogledao.

Rutinski je počeo da meša karte, i kada je podigao glavu i hteo novom

partneru da kaže nešto, razrogačio je oči iznenađeno, ali i uplašeno.

Za sto je seo Kliv Karson, jedan od Hiršmanovih revolveraša. Taj nikada nije bio sam, uvek je imao telohranitelje oko sebe.

Nasmejao se i upitao:

— Šta je, Garneru? Nećeš valjda da odustaneš od dalje igre?

U trenutku, Dilon kao da se otreznio.

Kliv Karson nije imao običaj da se karta, ali pre dve godine, kada se Dilon kartao sa njim, bio je izgubio gomilu novca. Zar i pored toga Karson sada hoće da se karta sa njim?

— Ne, neću prestati — odgovorio je.

— Počinjemo sa pet dolara. Važi? — upitao je Kliv Karson Dilonu.

Kupio je dve karte i naslonio se na stolicu. Iako se po njegovom licu ništa nije moglo primetiti, Dilon je bio siguran da Karson nije kockar i da ne zna da se karta. Uvek je mislio na Karsonovu lošu igru i gubitak od pre dve godine.

Karson je tu turu izgubio — pobedio ga je jedan rudar. Ali i Dilon je izgubio petnaest dolara.

Nije smeo da se razmahuje i da igra onako kako je navikao; morao je najpre da prouči način Karsonovog igranja i da tek potom proceni može li da primeni svoje trikove.

Odigrali su dve ture, i onda je Dilon procenio da može da vara, jer Karson zaista nije znao da igra.

Vešto je izveo jedan od svojih trikova, i Karson je opet izgubio, a Dilon povratio ono što je malopre bio izgubio u igri.

Još uvek je Dilon držao banku — upravo je delio karte kada mu je sa leđa prišao jedan od Karsonovih ljudi.

Obratio se Karsonu.

— Klive, prekini — rekao je čovek brzo.

Nagnuo se nad sto i nastavio: — Bad hoće da...

— Do vraga i ti, i Bad! — obrecnuo se Karson na čoveka. — Ostavi me na miru, vidiš da se kartam. . . Daj mi cigaretu, ako je imaš.

— Imam...

Čovek se nagnuo i pri tom gurnuo Dilonovu ruku, i to upravo u trenutku dok je Dilon delio karte.

Nekoliko karata pade mu na sto, a dve na pod.

— Šta je, Verni, zar nisi mogao da paziš?! — viknuo je Karson na Vernona, pogledavši ga ljutito. — Šta sad stojiš?! Podigni karte sa poda!

— Ali... slučajno... — izvinjavajući se rekao je Vernon, a potom se sagnuo da podigne karte. — Nisi morao odmah da vičeš. To svakome može da se dogodi.

— U redu, ne gundaj!

Igra se nastavila.

Karson je opet izgubio.

»Budala, bolje da ne igra, kad ne zna«, pomislio je Dilon, zadovoljan što stalno dobija. Nije ni moro da vara tako slabog igrača. Kada su završili tu turu, Karson kao da se dvoumio da li još da igra ili ne.

— Još jednu rundu, Karsone? — upitao ga je Dilon.

— U redu, ali samo još jednu. Tebi danas jako dobro idu karte, Garneru...

Bila je to dovoljna opomena Dilonu da ne preduzima ništa, tim pre što je Karson stalno bio oprezan i posmatrao je Dilonove ruke.

Dilon nije bio kockar od juče.

Nije imao potrebe da vara i pouzdao se samo u svoj kockarski instinkt i sreću.

Posle nekog vremena, iz igre su istupila dvojica od trojice rudara koji su sedeli za istim stolom.

Na stolu je bilo sedamdeset dolara, koje je Dilon već smatrao svojim.

Imao je jedan ful i mislio je da će to biti dovoljno da potuče Karsona.

— Još jednu kartu — zatražio je Karson. — Uzeću još samo jednu, možda ću...

Dilon Garner podiže jednu kartu i htede da je da Karsonu, kad vide da mu se ruka pomerila.

Već u sledećoj sekundi, Karsonov revolver bio je uperen u Dilonove grudi.

— Budi miran, varalico! — uzviknuo je Karson. — Ovoga puta me nećeš prevariti! Sakrio si jednu kartu, siguran sam. Jednu karo-desetku!

Dilon je pobledeo.

Taj trik koriste samo početnici i glupi igrači, a on nije bio ni prvo, ni drugo.

Otkud to da ga Karson optuži sada, kada je toliko pazio da ne vara, iako je mogao?

— Šta to pričaš, Karson? — pobunio se Dilon. — Kunem se da nisam sakrio kartu! Igrao sam sasvim pošteno!

Karson, neprijateljski i ljutito gledajući u Dilonu, polako se podiže.

U salunu je zavládala tišina.

Dilon je sedeo ukočeno, ispred cevi Karsonovog revolvera, a oni koji su stajali do malopre iza njega, sada su se sklonili.

Odjednom, preplavilo ga je dotad nepoznato osećanje teskobe i straha; Karson ga je gledao hladno i sve je ukazivalo na to da je spreman da ubije.

Izraz njegovog lica bio je samouveren i sada je Dilon bio uveren da Karson ne govori napamet, da postoji negde u njegovom džepu karo-desetka. Ali, kako je ona dospela u njegov džep, to Dilon nije znao.

Karson još jednom opomenu Di-

lona da bude miran, a onda se obrati jednom rudaru:

— Uzmi karte i prebroj ih! Siguran sam da iz špila nedostaje jedna karo-desetka.

— Nije istina! — viknuo je Dilon Garner. — Igrao sam pošteno, to može da potvrdi svako ko je posmatrao igru! Ovo je laž i Karsonova namera da me zauvek ukloni. Karson, ti zapravo nemaš ništa protiv mene, ali imaš protiv moje sestre, i to zato što ti je tako naređeno! Hoćeš da me proglasiš varalicom, jer ako je Beatrisin brat varalica...

Karson se nasmeja ironično.

— A po svoj prilici i ubica... To si zaboravio da kažeš, je li?! — Jesu li karte prebrojane?!

Dok je rudar prebrojavao karte, jedan drugi ga je kontrolisao.

Onda je rudar glasno rekao:

— Nedostaje karo-desetka!

Dilonu kao da je neko ošamario. Odjednom, osećao je kao da se stolica pod njim ljulja.

Kako to da nema karo-desetke, pitao se. Zar je malopre nije imao kod sebe?

— Diži se, Garnere! — viknuo je Karson.

Obišao je sto i došao do Dilonu, i dalje ga držeći na nišanu.

— Znam da imaš deringer u džepu, Garnere, ali te upozoravam da ne pokušáš ništa, inače će ti to biti poslednje što si uradio u životu! Diži se, varalico!

Dilon počeo da stenje.

— Nisam varao, Karson... Kunem se, nisam uzeo, ni sakrio kartu!

Usta su mu bila suva i počeo je lako da podrhtava.

Karson upita jednog od igrača, koji su u poslednjoj rundi napustili igru.

— Kakve karte je imao u poslednjoj igri?

— Karo-četvorku — odgovorio je rudar onako kako je stvarno bilo. Ljutito posmatrajući Dilonu, on dodade: — Ako si stvarno varao, u ovom gradu ti više nema mesta, ti, varalico!

— Ali ja...

Karson mu pritisnu cev revolvera u slabine, i Dilon ućuta.

— Neću ja da ti preturam po džepovima, da posle ne bi pričao svašta po gradu i tako naneo sumnju na mene. Mat — obrati se on jednom čoveku — dodi i pogledaj šta Garner ima u desnom džepu svoje jakne! Tačno sam video kada je tamo strpao kartu, ali namerno nisam odmah reagovao. Pustio sam ga da pobedi, da bi verovao da ništa nisam primetio. Mat, pogledaj... — ponovio je Carson.

— Nemam tu kartu u džepu — još uvek se branio Dilon. Onda mu je Mat prišao, zavukao ruku u desni džep njegove jakne, i odatle izvadio kartu.

Dilonu je zastao dah, mislio je da će se ugušiti, toliko je bio uzbuđen.

Svi su gledali u Matovu ruku.

Mat podiže kartu i okrenu je na sve strane, da bi je svi videli.

— Karo-desetka — rekao je Carson ono što su i drugi videli. — Dakle, ti nisi ništa drugo do bedna, sitna varalica, Garnere. A zna se šta se radi sa takvima. Ljudi, imate ga, vaš je!

Dilon još uvek nije mogao da shvati da mu se to dogodilo, baš sada, kad je igrao pošteno. Bio je uzbuđen i nije nikako mogao da se seti kako je ta karta dospela u džep njegove jakne.

Naravno, bilo mu je jasno da je u pitanju nameštaljka. Hiršman i nje-

govu ljudi odlučili su da se njegovog ranča dočepaju pre zime.

Sada će ga svi tući, možda će ga istući nasmrt. Već je video kako se jedan od rudara ustremio na njega.

U tom trenutku, neko tresnu o pod, pred vratima, koja se otvoriše.

Začu se nečiji glas:

— Dosta je bilo, Karson!

Karson pogleda prema vratima.

Prepoznao je čoveka na vratima, i video onoga koji je sada bio na podu.

Na podu je bio njegov kompanjon Vernon, koji je imao zadatak da pazi na vrata dok se ne završi igra oko Dilonu.

Drugi, koji je stajao na vratima, odgovarao je opisu njegovog druga Hemingsa, koji je toga dana sa još dvojicom imao neprilika sa jednim strancem.

Karson iznenada podiže ruku sa revolverom, i nanišani na Henka, koji je stajao na vratima.

Još je stigao da konstatuje da taj stranac poteže prokleta brzo, a već u sledećem deliću sekunde, bila je pogodena njegova desna ruka, i on ispusti revolver, kriknuvši.

Ljudi u salunu baciše se na pod; oni koji su stajali malo dalje, potražili su zaklon.

Karson se, međutim, nije predavao.

U njegovoj levoj ruci iznenada se pojavi drugi revolver, i on zapuca prema Henku.

Henk se saže i tako ostade živ.

Sledeći Henkov hitac izbi revolver iz Carsonove leve ruke.

— Da se niko nije usudio da mrdne! — zagrmelo je Henk. — Šerife, uđi!

Napravio je korak u stranu, i u salu uđe šerif Elfron Sejer.

U isto vreme, pojavi se i Bad, Hiršmanov čovek, koji je trebalo da po-

mogne Karsonu. Međutim, on nije posegao za oružjem nego je podigao ruke, da ne bi izazivao Henka.

Karson se, sa krvavom i bolnom rukom, nagnuo nad sto i naslonio se na njega, stenjući. Više nego ru-ka bolelo ga je saznanje da od Bada ne može da očekuje pomoć.

U tom trenutku, Vernon počeo da se diže sa poda. Henk ga gurnu na-
trag, i čovek se umiri.

Potom Henk reče:

— Možda meni ne biste verovali, ali ćete verovati svom šerifu! Ja sam došao u grad da potražim šerifa, i našao sam ga nedaleko odavde. Rekao mi je da me Karson i još dvojica traže, da se raspituju o meni. Da bih izbegao borbu i pucnjavu, zajedno sa šerifom sam krenuo ovamo, da vidim zašto me traže. Uz to, hteo sam da šerif naredi Dilonu Garneru da napusti salun, da bi sa mnom pošao na svoj ranč. Pogledali smo kroz prozor, i šta smo videli? To će vam reći šerif.

Šerif Elfron Sejer bio je crven od gneva. On pogleda u Bada, koji je stajao pored njega sa uzdignutim rukama, zatim u Vernona.

— Obojica smo — reče — videli kada je Vernon gurnuo Garnera i izbio mu karte iz ruku. Potom se Vernon naslonio na Garnera i tutnuo mu kartu u džep. To Garner nije primetio, a nije opazio ni kada je Vernon dao znak Karsonu o kojoj se karti radi. Ljudi — pokaza šerif na zid, gde su bile naslikane četiri karte — Vernon je stao tačno ispod nacrtane karo-karte i dva puta pokazao Karsonu otvorenu šaku, što je trebalo da znači da je Garnerovom džepu karo-desetka! Karson, to je lažna optužba! Optužba, koja bi, da nismo naišli Ferer i ja, Garnera mogla stajati života! Ti, Karson, i Vernon poći ćete sa mnom, moram da vas zatvorim!

— Šta?! — iznenađeno upita Bad šerifa. — Da li si ti svestan šta radiš?! Znaš li šta ti se...

— Potpuno — odgovori šerif. — Ako ne prestaneš da blebetaš, zatvoriću i tebe, zbog toga što pretiš šerifu!

Onda se šerif obrati Henku:

— Ferere, hoćeš li mi pomoći da ovu dvojicu odvedemo u zatvor?

— Vrlo rado — odgovori Henk. — Ljudi, sklonite se, napravite mesta Karsonu! A ti, Bado, izlazi! Da ti ne bi palo na pamet da mu pomogneš!

— Moje oružje...

— Napolje! — ponovi Henk. — Idi kod svog gazde i poruči mu da više ne pokušava na prevaru da učini nešto Garneru i njegovoj sestri, jer će imati posla sa mnom! Izlazi! Svog konja ćeš naći ispred susednog saluna... Šerife, moram da izađem sa njim, odmah se vraćam!

Henk izgura Bada iz saluna.

Napolju je i s jedne i s druge strane bilo dosta ljudi. Svi su gledali u Henka i Bada.

Henk vide jednu pušku, koja je visila o sedlu, u skabardu. Upitao je:

— Čiji je ovo konj?

— Moj... — javio se jedan čovek.

— Pozajmiću vašu pušku na trenutak!

Henk nije sačekao da dobije dozvolu nego je uzeo pušku i otpratio Bada do njegovog konja.

— Gorko ćeš se pokajati za ovo! — prosiktao je Bad ljutito, kada je uzjahivao.

— Gubi se iz grada i da se nisi usudio da se vratiš u salun! Jesi li me razumeo?! — oštro je rekao Henk.

Kada je video da se Bad uputio prema izlazu iz grada, Henk se okrenu i vrati se do saluna.

Ljudi su ga gledali radoznalo, bez imalo gneva. Njihovi konji nisu imali utisnuti žig H u krugu, što je mog-

lo značiti da ne pripadaju Hiršmanovoj ekipi.

— Šta je? — upitao ih je Henk, vrativši pušku tamo gde ju je našao.

— Šta me tako gledate?

Jedan od ljudi reče:

— Jedna lasta ne čini proleće, na žalost...

Henk ga je razumeo.

— Ne čini, to je tačno — odvratio je — ali biste vi, ljudi, mogli malo da porazmislite o situaciji u vašem gradu i da preduzmete nešto!

Prisutni su ga i dalje gledali.

Henk je, posmatrajući ih, mislio: ako su to pravi kauboji, od njih nema boljih ljudi, sa njima će moći da sarađuje. Ali, bilo mu je potrebno vremena. A i njima. Da shvate da mogu pomoći sebi i svom gradu.

Tada će i Hiršman imati manje prijatelja i pristalica. Henk je čuo od šerifa da ih je Hiršman nekada imao više. Henk je odlučio da pomogne šerifu nadajući se da će šerif to zapamtiti i pomoći njemu, kada bude potrebno.

Ušao je u salun.

Video je Karsona, gde stoji, veoma bled, naslonjen na jedan sto.

Dvojica su mu komadom stolnjaka previjali ranjenu ruku. Za šankom je stajalo dosta ljudi, a među njima bio je i Dilon Garner.

Henk oštro viknu:

— Dilone! Dosta je bilo razgovora, idemo kući!

Dilon se okrenu prema Henku i zavrte glavom.

— Ne dolazi u obzir, Ferere! Ne idem nikud, tek sam počeo da igram! — Potom se ponovo okrenuo, i Henk ga je čuo kako govori rudarima i kaubojima, koji su stajali oko njega: — Sada kada je sve jasno, ne zameram vam...

Podigao je čašu sa viskijem i primakao je ustima; istovremeno,

Henk je podigao ruku u kojoj je držao revolver, i nanišanio na čašu.

Nerado je to činio, ali je znao da je to jedini način da urazumi Dilonu.

Opalio je.

Pucanj odjeknu, a Dilonova čaša razbi se u stotine komadića. Viski je prskao na sve strane, a najviše na Dilonov vrat i prsa.

Dilon se naprosto ukočio; zurio u praznu ruku, u kojoj je do malopre držao čašu sa viskijem.

Još više od njega, uplašio se Karson.

Henk pride bliže Dilonu.

— Jesi li ti čuo mene? — upitao ga je. — Pazi, neću ti reći još jednom... Znaš šta sam ti rekao, zar ne? Hajde, izmiri račun, plati i čašu, pa da krenemo!

— Da, evo me, Ferere, idem — mucao je Dilon, vadeći novac iz džepa i stavljajući ga na šank.

Uplašeno je gledao u Henkov revolver, i pošao je prema vratima.

Šerif ništa nije rekao, samo se smeškao.

Zajedno sa Karsonom i Vernonom, njih trojica otišli su u šerifovu kancelariju.

Dvojicu Hiršmanovih ljudi odmah su zatvorili u ćelije.

Tada je Karson ljutito rekao Henku:

— Za ovo ćeš mi skupo platiti, nitkove! Već sada možeš da kupiš sebi kovčeg! I ti ćeš dobiti svoje, Elfrone — dobacio je šerifu, a posle toga je opet govorio Henku: — Odmah sam pretpostavio da te je namamila pomoću svojih čari. A ti, čim si video suknju, poslušao si je...

Henk ispruži ruku kroz rešetke i zgrabi Karsona za košulju. Privukao ga je na rešetke i procedio kroz zube:

— Kažeš li još jednom nešto slično, ostaćeš bez ijednog zuba!

Pustio ga je, pa je pošao za šerifom kroz hodnik, u kancelariju.

— Gde je Bari Garner? — upitao je Henk šerifa.

Tek što je to izgovorio, kad su se vrata otvorila i u kancelariji se pojavio mladi Bari.

Odmah je cela prostorija bila ispunjena mirisom nekog parfema.

Barijeva kosa bila je raščupana, a na licu i vratu imao je tragove karmina.

— Šta se to dogodilo? — upitao je.

— Da li si zaista... — nije završio rečenicu, jer je u hodniku iza kancelarije video uhapšene Hiršmanove ljude. — Šta je, one dve bitange ste uhapsili? Strašno mi je žao što nisam bio u salunu, ljudi pričaju da je bilo jako interesantno!

Mladić pođe prema ćelijama. Tamo zastade i pogleda u dvojicu uhapšenih.

— Da mene neko pita — rekao im je — ja bih vas doživotno ostavio ovde! Šerife, ako ih pustiš da izađu pre nego što se nauče pameti, ja ću...

— Nemoj samo da se praviš važan, mališa! — prekinuo ga je šerif. — Bolje pazi šta radiš. Opet mirišeš na parfem. Pazi samo da te jednoga dana ne dograbi neki razgnevljeni otac ili da puca za tobom dok se rastaješ sa draganom!

Bari potom pride Dilonu.

— Već sam mislio da su te uhvatili da...

Plašeci se da Bari ne kaže naglas o tome da vara na kartama, Dilon mu dade očima znak da zaćuti, a na to mladić reče:

— Onda, znači, ja mogu da idem, nisam potreban ovde?

— Meni nisi — reče mu Dilon.

Ali, Henk nije mislio tako.

— Bari, sada svi idemo kući — rekao je.

— Molim? Nisam dobro čuo — odvrati mladić. — Ja ne mogu da idem sada na ranč, imam jedan sastanak koji nikako ne mogu da odložim.

— Ako ne možeš, a ti moraš da ga odložiš! — rekao mu je Henk. — Ideš sa nama na ranč i ništa drugo ne dolazi u obzir. Sada ćemo...

— Čekaj, Ferere! Otkad sam ja dužan da slušam tvoja naređenja? — nadmeno upita Bari.

— Od danas, jer od danas radim za Beatris. Imaš li još neko pitanje?

— Ali ja stvarno moram da...

— Ne brini, preboleće ta dama tvoj izostanak, Bari. Šerife, da li sam ti još potreban?

— Nisi, Ferere, Ali, čuj moj savet: dobro se pazi i budi veoma oprežan.

— Bez brige, šerife. Bari, Dilon, idemo.

— Ja ću doći za vama, idem samo da otkažem... — počeo je Bari, ali ga je Henk uhvatio za mišicu.

— Nikuda ne ideš, nego na ranč. Zar hoćeš da te vezanog vodim kući?!

Bari je ućutao. Zajedno sa Henkom i Dilonom, napustio je šerifovu kancelariju, i njih trojica krenuše na ranč.

Da je Bari još gledao u Vernona, primetio bi da ga ovaj neprijateljski gleda iz ćelije, gde je dopirao miris parfema koji je Bari uneo sa sobom. Tako mladić nije mogao ni da nasluti šta mu se, zbog tog parfema, sprema...

*

Celim putem od grada do ranča njih trojica nisu govorili. Henk je znao da su obojica ljuti na njega, svaki iz svojih razloga, ali ih je pustio da se izduvaju.

Kada su stigli na ranč, Bari je odmah hteo da rasedla svog konja.

— Ostavi to sedlo, Bari — rekao mu je Henk. — Odmah polazimo dalje.

— Šta dalje? Kuda dalje? — iznenadeno je pitao Bari. — Zar sada, po mraku?!

Beatris je stajala u blizini, ne rekavši ništa. Mladić joj se obrati:

— Jesi li ti luda, Beatris?! Koga si to zaposlila na našem ranču? Samog đavola! Jesi li ga čula, on hoće da ponovo odjašem nekud!

Beatris, koja je sa petrolejkom u ruci dočekala Henka i ostalu dvojicu, nije obraćala pažnju na Barijeve reči. Zabrinutim glasom je rekla Henku:

— Bili su ovde... pre nego što se sasvim smrklo... Hemings i druga dvojica, sa Kruperom i drugom dvojicom. Rekla sam im da ste, Ferere, otišli, zauvek. Jesam li im dobro rekla?

— Dobro ste rekli — nasmejao se Henk, jer ga je Beatris pred bratom i rođakom opet persirala. — Beatris, potrebne su nam dve kante i desetak boca i isto toliko konopaca dugih oko pola jardi. Osim toga, svi bismo morali da popijemo po šolju jake kafe.

— Čemu sve to, Ferere?

— Video sam, imate dosta petroleja, Beatris. Uzećemo dve kante petroleja. Kante imate, zar ne?

— Da, ali...

— Nema »ali«. Dozvolili ste mi da radim na svoj način, i pustite sada razna pitanja. Hej, Bari, kuda ćeš?!

— Idem da odspavam malo. Umoran sam i ne pada mi na pamet da jašem nekud usred noći!

Henk prepreči Bariju put.

Primetio je, dok su još bili u gradu, da Bari neće da ga sluša i da se

stalno opire, dok je Dilon shvatio da mu ne vredi da se buni.

— Ti si obična kukavica, Bari — reko mu je Henk. — Samo se hvališiš i pričaš, a kada treba nešto uraditi, useresh se od straha! I ti si mi neki muškarac! Hajde, gubi se, nisi mi potreban! Meni je, kao pomoć, potreban muškarac, a ne hvalisava, detinjasta kukavica!

Bari je bio ljut, rekao je:

— Ponovi to, Henk. Šta sam ja?!

— Čuo si. A sada, idi i spavaj. Nemam šta da razgovaram sa jednim derletom!

— Dobro znaš da nisam kukavica, Ferere. Ali, ne mogu ti ništa, jer si jači i brži od mene. Hajde, govori, šta treba da uradim.

— Ništa. Idi i spavaj, ionako mi ne možeš pomoći. Dilone, idemo ti i ja! Zevajući, Dilon odvrati:

— U redu, idemo, Ferere, ali kuda? Je li daleko? Vraćamo li se odmah?

— Oko dest milja južno odavde, i verovatno se noćas ne vraćamo — odgovorio je Henk.

— Ljudi! — uzviknu Bari — čujete li ga?! Pa oh noće da ide na južne pašnjake! Ferere, jesi li lud?! Šta ćeš tamo usred noći?! E, ako već idete vas dvojica, ja to neću da propustim. Moram i ja. Ako nećeš da me povedeš, Ferere, odjahaću sam tamo!

— Ne bih da te vodim sa sobom, jer je to za tebe opasno, s obzirom na tvoje neiskustvo, momče.

— Prestani da me zoveš »momče« i zapamti da nisam neiskusnik! Ja sam muškarac, pitaj one u gradu, one male...

— Nije dovoljno povaliti žensku pa biti muškarac, Bari — kontrirao je Henk mlađem momku. — Jedan muškarac se prihvata muških po-

slova, brine o imanju... — Henk učuta, jer je primetio da ga Beatris netremice posmatra.

— Šta je, Beatris? Imate nekih problema?

— Ako idete tamo, to znači da će biti borbe. Ja to nisam želela, mislila sam samo...

— Ne brinite, i nemojte da se nervirate. Vi ste žena i vaši problemi su vezani za kuću, za kuhinju. Idemo svi u kuhinju, tamo možemo da razgovaramo dok nam budete pripremali kafu i dok ćemo je piti.

— Ali, kako mogu da budem spokojna, kad...

— Hoću još ove noći da vratim vaš pašnjak, da ga uzmem od Hiršmana. Noć je pogodna za moj plan, jer niko neće očekivati da se usred noći pojavimo tamo. Rekli ste mi da na tom pašnjaku ima jedna brvnara, koju je Hiršman takođe zauzeo. Tamo ima oko hiljadu grla, a čuvaju ih šestorica Hiršmanovih ljudi. Kada bude svanulo, tamo neće biti ni jednog Hiršmanovog goveda. Da li je tamo trava dovoljno suva?

— Dovoljno suva, za šta? — upita Dilon iznenađeno. — Naravno da je u ovo doba godine suva!

Bari je pobledeo.

Tek u tom trenutku je shvatio Henkove namere. Oči su mu bile pune straha, ali i nestrpljenja.

Beatris je ušla u kuću.

I Dilon je povezao stvari.

— Ferere, moram da popijem nešto! — rekao je pomalo drhtavim glasom. — Zaista mi je potrebno nešto žestoko, jer ako mi budemo uradili ono što si naumio...

— To što ćemo uraditi, uradićemo sa punim pravom, jer to nije Hiršmanova zemlja, nego vaša. Tamo, na jugu, tamo su naši pašnjaci, naša brvnara za kauboje. S punim pravom idemo na naš pašnjak, gde će-

mo naći tuđa goveda i tuđe ljude, i neće biti ničeg nezakonitog u tome što ćemo ih oterati.

— Hoću li dobiti viski? Ili rakiju... — vapio je Dilon uzbuđenim glasom.

— Dobićeš, ali tek toliko da pokvasiš grlo i da se razgališ a ne i da se opiješ — odgovorio je Henk.

Svi su potom ušli u kuću.

Kada su seli za sto u kuhinji, Dilon je dobio rakiju. Ispivši čašu, on reče:

— Nikada nisam želeo da budem junak, a danas je ispalo tako, u salunu. Izvukao sam se živ, a mogao sam i da umrem. Ko mi garantuje da ću i drugi put, kada se budem junacio, preživeti?

Henku se učinilo da je Dilon ipak nešto uspravniji nego što je dosad bio, bez obzira na to što se plašio. Pomisao da će učestvovati u akciji koju je Henk isplanirao, unapred ga je ispunjavala osećanjem hrabrosti.

Henk je nastojao da protumači Barijevo ponašanje, koje se odjednom promenilo kada je saznao kuda Henk hoće da ide i šta treba da urade. U njegovim očima Henk je video radost, neko divlje zadovoljstvo i nestrpljenje.

Pitao se čemu se Bari tako raduje.

— I, tako... idemo... — rekao je Henk, da bi prekinuo tišinu.

Beatris je navukla na prozore zastore i stajala je, ćutke posmatrajući svu trojicu. Bila je zamišljena i zabrinuta zbog onoga što će se dogoditi.

— Ona dva sata pred jutro — nastavio je Henk — pravo su vreme za našu akciju... Koji je od vas dvojice skoro bio na tom pašnjaku?

Bari je požurio da odgovori:

— Bio sam ja, pre četiri dana... Tada sam, uz goveda, video petoricu ljudi. U stvari, trojica su spavali,

a dvojica jahali za stokom. Jedno vreme bio sam u iskušenju da ih malo potprašim, ili da kroz prozor brvnare upucam nekoga od njih, ili bar da uplašim, ali sam onda odustao...

Dilon je bio zbunjen onim što je čuo. Iznenadeno je upitao:

— Šta si radio tamo, Bari?! Kako da ja ništa ne znam o tome?!

— Naravno da ne znaš, ni o tome, ni o mnogo čemu drugom — drsko odgovori mladić — jer samo su ti karte u glavi i stalno si pijan!

Potom se Bari obratio Henku:

— Ferere, kada vidiš onu brvnaru i njen položaj, neke stvari će ti postati jasne. Lako može da se dođe do nje i može se izvesti da svi ostanu u njoj, da niko ne izađe. Kućica ima dva prozora, i to prema istoku, a na istoj strani su i vrata. Znaš li da bi čovek mogao lako da ubije svakoga ko bi se pojavio na tim vratima?

Henk oštrim pogledom odmeri mladića.

— Bari — reče hladno — nisam govorio o pucnjavi niti pominjao da nameravam ikoga da ubijem!

— Nisi? Zašto onda da idemo tamo?

— Samo da bismo oterali Hiršmanove ljude i njegova goveda. Ništa drugo. Pucati se ne sme i ja ne želim nikoga da izazovem da puca, to zapamtite obojica. Sve će biti tako da oni nemaju razloga da potegnu na nas. A ni mogućnosti. Beatris, jeste li mi pripremili konopce? Mogu to da budu i kaiševi od platna, široki dva prsta... Zatim, dve kante, pa flaše...

Beatris se zagleda u Henka.

Dugo ga je gledala pre nego što je progovorila.

— Vi ste ili hrabri kao lav, Ferere, ili pripremate nešto o čemu ja nemam pojma. Da li ste sigurni da va-

ša akcija neće za rezultat imati uništenje našeg ranča? Da li ste sigurni da nam Hiršman, kao odgovor, neće zapaliti kuću?

— Siguran sam — uverljivim glasom odgovori Henk. Sve dok je Reks ovde, niko nema šanse da pride kući, niti će se vama, Beatris, išta dogoditi. Pas je dresiran tako da nasrne na čoveka koji ne pripada ovamo, zar ne? Da li Reks možda zna šta znači kada neko ima revolver u ruci?

Dilon se nasmija glasno.

— Izvadi ga pred njim, pa ćeš videti — reče zlurado. — Fin je svojevremeno ovamo doveo pravog dresera, koji je Reksa počeo da trenira dok je bio štene. Čim neko počne da puca, Reks juri u cik-cak, i to brzo, kao sam đavo. Jednom prilikom je Ted sa Hiršmanovog ranča hteo da uđe ovamo, sa još jednim tipom, i Reks ga je dobro ujeo. Bilo je to otprilike pre godinu dana, i od tada niko nije dolazio ovamo. Momci se i te kako plaše Reksa, jer su se uverili u to da je opasan.

— Onda, Beatris, neka pas stalno bude uz vas, nikuda ne mrdajte bez njega — savetovao je Henk ženu. Kuću zaključajte, i budite u nekoj od prostorija na spratu. Znate li da se služite puškom?

— Toliko da zaplašim onoga ko bi se približio kući. To je dovoljno. Ali... zar vi stvarno mislite da bi me neko napao u mojoj kući?

— Pa, to ne bi trebalo da se dogodi, ali ako neko ništa ne može da postigne kod jedne žene, može se desiti da je napadne u njenoj kući. Danas nisam odjahao predaleko, ali ono što sam video, lepo je. Ima bezbroj dolina koje su zaštićene sa svih strana i predstavljaju prirodne korele za stoku. Ako je i na južnim pašnjacima isto, onda bi Hiršman,

ukoliko se dočepa vašeg ranča, mogao na toj zemlji da gaji na desetine hiljada grla, sva bi imala dovoljno hrane i vode.

— Fin je uvek govorio da je Hiršmanov cilj da preuzme svu našu zemlju na južnom delu našeg imanja — rekao je Dillon. — Tamo je najbolja voda, najsočnija trava, a ima i šuma, hladovine. Ostali deo imanja nema vode preko cele godine. Ja mislim da Hiršman namera-va da se proširi na južnim pašnjaci-ma, jer sada koristi samo jedan deo. Kada bi to uradio, sva goveda bi mogao da drži tamo, a da sa ostalih delova imanja koristi seno, za zimu. Tako je bar Fin mislio. Kakva nesre-ća što je upravo taj Hiršman morao da dođe u naš kraj !

— Da li je taj čovek star? — upi-tao je Henk.

Bari se nasmeja, pa odgovori:

— Ima preko četrdeset godina, bliži se pedesetoj. . . Navodno, došao je iz Lujzijane, ali nema južnjački naglasak. Po tome kako govori, pre bi se reklo da je sa Istoka. On je obična budala, ali budala koja ima para. A novcem čovek može da kupi sve. Ili, gotovo sve.

— Pa, videćemo — reče Henk. — Videćemo da li i tu vašu zemlju mo-že da kupi, ili ranč. A sada, dosta smo se zadržali. Idemo da pripremi-mo sve što nam treba!

Dillon i Bari su krenuli. Henk se podigao da pođe napolje, kad ga je Beatris uhvatila za ruku.

— Henk — rekla je — ovo sa vat-rom, što pripremate, može da bude opasnije nego pucnjava, zar ne? — upitala je zabrinutim glasom.

— Može, ali ne mora — odgovori Henk ravnodušno. Potom napusti kuću.

Dok su pripremali boce i kante sa petrolejom, Henk, Dillon i Bari su

razgovarali o tome kako će i kada aktivirati primitivne naprave.

Iz razgovora je Henk zaključio da Bari jako mrzi Hiršmana i da jedva čeka da mu se uradi nešto loše, ka-ko bi Hiršman imao neprilika.

Kada su, posle desetak minuta, krenuli sa ranča, Henk je još jed-nom opomenuo Barija:

— Nema pucnjave. Jasno?! To isto važi i za tebe, Dilone, ali ti mi ne iz-gledaš tako kao da te prsti svrbe da povučeš obarač, kao što je to slučaj sa Barijem.

*

Robins, čovek koji je zajedno sa Aj-ronsom čuvao goveda, pogledao je na časovnik i rekao svom partneru:

— Idem da kažem Hariju i Glenu da su oni na redu. Posle imamo još jednu rundu, i najzad ćemo moći da idemo na spavanje.

— Sačekaću te, požuri! — rekao je Ajrson zevajući. Odjahao je dalje i sada mu brvnara nije bila u vidok-rugu, nije je video od goveda.

Noć je bila vedra i jasna, ali, pred samo svitanje, i hladna.

Robins je prolazio pored žbunja i ispred sebe video je brvnaru.

Bio je tačno ispod drveta čija se gusta krošnja odslikavala na hori-zontu.

Nije ništa čuo.

Sve se dogodilo tako brzo da je Robins tek kasnije shvatio šta se za-pravo dogodilo.

Sa drveta, prema njemu je skočio jedan čovek, i oborio ga sa konja.

Dve snažne ruke uhvatile su ga za vrat, a kada je stisak popustio, zaustio je da viče; onda ga je nešto udarilo u glavu i on se umirio.

Dok je Henk ustajao sa zemlje, Bari se pobrinuo za Robinsovog ko-nja, a Dillon je prihvatio onesvešće-nog Robinsa. Pošto je umirio konja,

Bari mu je pomogao da Hiršmanovog čoveka odnesu iza brvnare.

Henk je pošao dalje, uzjahavši Robinsovog konja.

Na sebi je imao Robinsov ogrtač i šešir.

Dobro je proučio rundu dvojice koji su bili na straži, pa je sada jahao u susret Ajronsu, koji je čekao da mu se drugar vrati iz brvnare.

Pod širokim ogrtačem, Henk je držao revolver, dok je drugom rukom držao uzde. Mirno je projahao pored krda i sada je njegov i put Ajronsa, kog je Dilon znao iz saluna, gde su se ponekad kartali, trebalo da se ukrste.

Henk povuče uzdu i uspori konja.

Pognuo je glavu i polako se približvao mestu na kom je proračunao da će se sresti sa Ajronsom.

Onda ga je ugledao.

I Ajrons je video njega, ali ništa nije slutio, mirno mu se približavao.

Na tom mestu bilo je visokog žbuna, pa je bilo za nijansu mračnije nego na ostalim delovima pašnjaka, na kojim je bilo prilično vidno, s obzirom da je bila noć.

Kada su jedan od drugog bili udaljeni oko šest, sedam jardi, Ajrons je upitao:

— Je li sve u redu? Hladno je... oseća se da će za dva meseca nastupiti zima...

Sada je Henk već bio pred njim.

Ajrons se t. gao i shvatio da to nije njegov kompanjon tek kada se Robinsov konj, kog je sada jahao Henk, u jednom skoku našao pored njegovog konja i kada ga je nepoznati čovek uhvatio za jaknu i povukao ga na zemlju.

U istom trenutku, kauboj je video i odsjaj metala u strančevoj ruci.

— Gospode... — počeo je Ajrons, ali dalje nije stigao da govori.

— Ne vikati! — opomenuo ga je

Henk. — Da nisi pisnuo, Ajronse, inače...

Pošto Henka Ferera taj kauboj nije poznavao, a i sada je konstatovao da ga nikada u životu nije video, pomislio je da je kradljivac stoke, jer kradljivci su s vremena na vreme dolazili i ovamo.

Dobro se sećao kada su pre nešto više od godinu dana bili poslednji put i kada su on i njegovi prijatelji imali sa njima okršaj.

Ajrons je zaista ćutao, plašeći se da ga nepoznati ne ubije. Njegovo iznenađenje bilo je ogromno kada je u čoveku, koji mu je prišao sa revolverom u ruci, prepoznao Dilonu Garnera, koji mu je rekao:

— Vidiš, Džime, opet smo se sreli. Ko bi rekao da će to biti ovde, a ne u nekom salunu? Nemoj nam praviti teškoće, jer ti drugari ionako ne mogu pomoći.

— Dilone... — promućao je Džim Ajrons. — Šta ovo treba da znači, čoveče? Šta hoćeš?

— Zar si mislio da ja znam samo da se kartam? — ne bez ponosa upitao je Dilon. — Rekao sam ti, budi miran, inače će te glava zaboleti tako da te do stura neće proći. Ali ako hoćeš to, samo viči.

— Ali... šta hoćeš? Šta ste naumili? Ako gazda...

Sada je i Henk sjahao. Stao je iza Ajronsa i prislonio cev revolvera na njegova leđa.

— Otvori usta! — naredio je Henk Ajronsu. — Dilone, veži mu usta!

— Za ovo ćete... — počeo je Ajrons, ali nije stigao da kaže do kraja ono što je hteo, jer su mu usta bila zavezana, a uskoro i ruke.

Henk i Dilon su ga popeli na konja, a onda su zaobilaznim putem svi dojahali do iza brvnare.

Tu, pored drveta, Ajrons ugleda svog kompanjona, kom su ruke i

noge bile svezane. Preko usta takođe je imao povez.

— Bari — obratio se visoki stranac mladom Garneru — uzmi kante i u luku obidi stoku. Tamo, gore, počni da posipaš petrolej. Pazi, imaš na raspolaganju pet minuta, ni sekund više!

Kikoćući se, Bari uzjaha i udalji se.

Henk reče:

— Sada ćemo vas premestiti. Dilon, dovedi bliže njihove konje.

— Čoveče, ovo je uzbudljivije od najuzbudljivije partije pokera! — radosnim glasom rekao je Dilon.

Henk i Dilon smestiše kauboje na konje, i Dilon ih povede dalje.

Kada su prolazili pored malog koral, Ajrons zaključio da u njemu nema nijednog konja, od osam, koliko ih je trebalo biti.

Sve više ga je spopadao strah.

Onda je, na dvadestak jardi udaljenosti, ugledao konje. Učinilo mu se da vidi i uže kojim su životinje vezane jedna za drugu.

Dilon obojicu skide sa konja i njihove konje odvede kod ostalih.

Kada se vratio, video je dva kaubojas kako se koprcaju i čuo njihove neartikulisane glasove.

— Šta vam ja mogu... Nije trebalo da dolazite na tuđu zemlju. Znam, znam... gazda vas je poslao... Ali, vi ste lepo mogli da odbijete da idete na tuđu zemlju...

Ostavio ih je i krenuo dalje.

Njih dvojica odmah su počeli da se prevrću po zemlji da bi se jedan drugome približili i pokušali da se oslobode konopaca kojim su bili svezani.

Kada je Dilon stigao do Henka, koji je bio u blizini, video ga je kako posluje oko flaša sa petrolejom.

— Sta ako se ona dvojica oslobode? — upitao je Dilon Henka.

— Neće se osloboditi dovoljno brzo da bi opomenuli ostale — odgovorio je Henk. — Uostalom, namerno sam Ajronsu ostavio nož. Kada trava počne da gori, neka ljudi beže. Sada mi, Diline, pomozite... Drži ovu flašu... Prospi petrolej... tako...

Uskoro je fitilj bio upaljen, i trava na tom mestu počela je da gori.

— Sada uzmi dve flaše, zapali fitilje i pazi da ne promašiš!

Gotovo istovremeno, njih dvojica baciše po dve boce sa petrolejom.

Jedna se razbi o zid brvnare, druga o vrata, a treća i četvrta o prozore.

U brvnari začas postade svetlo, a ljudi su počeli da viču i zapomažu.

Bio je to pravi trenutak da se u brvnaru ubace još dve »bombe«.

Plamenovi su se dizali na sve strane, i ljudi su izjurili iz brvnare, vičući i pucajući nasumice. Gusti dim počeo je da obavija kaubojsku kuću.

Henk i Dilon su pojurili dalje, prema zaštićenoj udolini. Protrčali su pored Ajronsa i Robinsa, koji su vikali iz sveg glasa, mada ih sada prijatelji nisu mogli čuti, jer oko brvnare je sve grmelo.

Henk je video kako Ajrons pokušava da preseče konopce oko zgla-vaka svojih nogu, i čuo Robinsa kako ga preklinje da i njega oslobodi.

Dilon je zgrabio uzdu i povukao je — deset međusobno vezanih konja pojurilo je za njim.

Čuli su se pucnji iz pravca brvnare, ali su Henk i Dilon sada bili van njihovog dometa. Naišli su na Bari-ja, koji je, kako je bilo dogovoreno, jašući vukao za sobom zapaljeni snop sena i za sobom ostavljao vatrenu stazu od izgorele trave.

Uskoro je vatreni krug oko brvnare bio zatvoren, a pojedini vatreni

putevi vodili su i do goveda, koja su jurila kao pomahnitala.

— Pogledaj! — rekao je u jednom trenutku Dilon. — Eno ih, vidi kako beže! Mislim da će ih vatra pratiti sve dok ne stignu na Hrišmanovu zemlju! A ovi pašnjaci biće neupotrebljivi bar godinu dana i Hiršman neće rizikovati da ispadne smešan dovodeći, ponovo, svoje ljude i goveda na ovu zemlju. Ovde niko nema šta da tarži do sledeće sezone...

Uto je do njih stigao i Bari, koji je obavio svoj deo posla. Čuo je šta je Dilon rekao, pa je dodao:

— A neće se, posle ovoga, usuditi ni na drugu zemlju koja mu ne pripada da otera svoja goveda, jer će se plašiti da će mu se i tamo dogoditi isto. Čujete li kako goveda riču i muču? To je požar kakav ovaj kraj ne pamti!

Goveda su se morala čuti bar na tri milje udaljenosti i sigurno neće stati dok se koliko-toliko ne povrate od panike, a to će se dogoditi tačno na Hiršmanovoj zemlji.

Hiršman i njegovi kauboji, odnosno revolveraši, imaće posla dobrih deset dana, ako će hteti da sve bude kao što je bilo, s tom razlikom da goveda više neće moći da napasaju na tuđim pašnjacima.

— Voleo bih da je Fin ovde, da vidi kako smo ih sredili. Brvnara je izgorela, ali ćemo podići novu... — govorio je Dilon. — Henk... šta misliš, da li posle toliko vremena ipak može da se sazna istina o Finovoj smrti? Stvarno bih voleo da saznam kako je i zašto umro Beatrisin muž. Uveren sam da ga je ubio Hiršman, ili da je to neko uradio po njegovom naređenju. Šta misliš, može li se naći neki dokaz protiv Hiršmana?

— Imam neke ideje — odgovorio je Henk — ali još nije vreme da išta

preduzimamo. Sačekaćemo malo, pa ćemo videti šta može da se uradi.

— Zar veruješ da može da se nađe dokaz?

— Možda i može — odgovori Henk.

— Ne verujem — umeša se Bari u razgovor. — Nemaš ti pojma koliko je Hiršman prepreden i oprezan. Uz to, svojim novcem može da kupi ko ga hoće, pa i ljude koji nešto znaju o tome. A on će ćutati, iako je inače govorljiv i priča svašta.

— Gde priča svašta? — oštro upita Henk. — Slušaj, Bari, sve vreme imam utisak da nešto znaš, a kriješ od mene. Znaš nešto što Dilon i Beatris ne znaju. Vreme je da progovoriš. Da čujem, šta to znaš!

Bari odmahnu glavom.

— Ja samo mislim nešto... — reče. — Možda ću jednoga dana da govorim, ali sada još neću. Ako me je ikada išta moglo jako naljutiti, mogle su priče da ja nešto imam sa Finovom nesrećom. Dokazaću da je to učinio Hiršman, da se on krije iza Finove smrti! Samo ja to mogu dokazati, niko više!

Sada je i Dilon bio veoma iznenađen i besno je gledao u Barija.

— Biće bolje da odmah progovoriš! — obrecnuo se Henk na mladica. — Dakle, šta to znaš?

— Ostavite me na miru! Neću da govorim, i tačka! Neću, dok ne budem sasvim siguran u ono što postavljam!

Krenuli su prema ranču. Bari je i dalje ćutao. A trebalo je da govori, dok je za to još imao vremena... i prilike. Nije mogao da nasluti šta ga čeka.

*

Šerif Elfron Sejer nije se uzbuđivao zbog toga što je Hiršman vikao i mlatarao rukama.

Iz fioke pisaćeg stola uzeo je ključ, i krenuo prema hodniku sa ćelijama. Ovlaš je bacio pogled na novčanice koje su stajale na stolu.

Staloženim glasom je rekao:

— Kazao sam ti to već nekoliko puta, Kenete Hiršmane, i nemam više šta da ti kažem.

Hiršman, van sebe od besa, pogledao je u Hjua Krupera, koji je stajao naslonjen na vrata šerifske kancelarije. Ovaj je ćutao.

Hiršman je opet vikao na šerifa:

— Zahtevam od tebe da odjašeš tamo! Oni su oterali moja goveda. Svo ljudstvo moraće da radi dani-ma da bi ponovo goveda bila okupljena. Tražim od tebe da...

— Nemaš ti šta da tražiš — odgovorio mu je šerif. — Čak i da možeš još jače da vičeš, to ne menja situaciju, zna se šta je čije. Ti si okupirao tuđu zemlju i sada nemaš prava da zahtevaš nikakvu odštetu.

On pođe, i zastade pred ćelijom.

Pogleda u Karosna, iza kog je stajao Vernon, koji je besno rekao šerifu:

— Na sledećim izborima ćeš izgubiti, i više nećeš biti šerif ovoga grada, zapamti!

— Možda... — ravnodušno je odvratio šerif. — Hajde, izlazite! Dosta sam imao problema sa vama!

Sejer otključa ćeliju, i njih dvojica izađoše. Pređoše onih nekoliko koraka do kancelarije.

Tamo, pred stolom, Vernon zastade i pogleda u novac.

— Kaucija? Kao da ne znaš da nećemo nikuda bežati — rekao je. — Opet ti kažem da smo se samo šalili, hteli smo malo da uplašimo Dilonu Garnera.

Skočio je sa stolice i krenuo prema ćelijama.

— 'Sad ćete me zapmatiti! Prekinite smesta! Čujete li šta vam govorim?!

Postao je neoprezan i suviše se približio ćeliji. Nije primetio da se Miler primakao vratima.

Munjevitom brzinom ga je uhvatio za ruku u kojoj je Miler držao kolt, i naglo ga povukao napred. Pre nego što će šerif udariti telom o rešetke, nož mu je bio zaboden u srce.

— Pobogu, Frenk, uhvati ga, težak je!

Stjuart je priskočio i pridržao šerifa. A Miler mu je sa pojasa skinuo ključeve od ćelije.

Ubrzo su se sva trojica našli u kancelariji. Svaki je za sebe odabrao oružje i dosta municije.

— Šta ćemo dalje? — upitao je Stjuart.

— Ništa, ostajemo ovde — reče Vejn.

— Ti nisi normalan, uhvatiće nas ujutru.

— Ja ostajem ovde, moram da sredim Hantera — ponovo se oglasi Vejn.

— Čim ujutru izađe iz saluna, pucaću u njega.

— Šta ti predlažeš? — upita Miler Frenka.

— Da brišemo odavde dok nas neko ne primeti.

— Ja ostajem ovde — ponovo će Vejn.

— Mene ništa neće zadržati. Biću u skrovištu do sutra u podne. Posle toga odlazim sa vama ili bez vas.

Izašao je i nestao u noći.

*

Džon je ustao rano. Ležao je budan neko vreme, a onda je čuo da neko u salunu barata flašama. Sišao je.

— Šta te je nateralo da ustaneš tako rano? — upita ga Slim.

— Rano sam legao.

— Sedi, sad će kafa.

Popili su kafu i Džon je izašao na svež vazduh. Hteo je da krene prema doktorovoj kući, ali se setio da je rano, te je krenuo u suprotnom pravcu.

Nije prešao ni dvadeset metara, a pored njega je istrčao Vejn, sa otkočerom puškom.

— Sad si moj, prokletniče!

Džon je munjevito razmišljao, nigde nije video drugu dvojicu. Tada je začuo još jedan glas, ovoga puta iz sebe:

— Zanima me kako ćeš se sada izvući — reče mu Miler.

— Znam samo da će jedan od vas dvojice sa mnom na onaj svet.

— Ti si lud! Mogu da te raznesem sa sačmaricom — reče Vejn.

— Pokušaj!

Vejn se naježio.

Lafajet je izašao na dvorište da iznese prazne flaše i video šta se događa. Trkom se vratio u salun i uzeo svoju sačmaricu. Vratio se i stao iza Milera.

Ovaj je toliko bio skoncentrisan na Džona, da ga nije primetio. Uturio je kada je na svom vratu osetio cev puške

— Ne znam kako ste uspeali da se oslobodite. Trebalo je da pobegnete daleko odavde — reče Slim. — Pusti da ti revolver padne na zemlju, i, bez trikova! Ovaj je pod Džonovom kontrolom.

— Hvala, Slime. A sad, nas dvojica...

I pored toga što je u ruci držao otkočeno oružje, Bil Vejn nije više bio toliko siguran u sebe.

— Šta čekaš? — upitao ga je Džon.

Po očima mu je video da će svakog trenutka povući okidač. Koliko je samo puta bio u ovakvim situacijama.

Lafajet je Milera gurnuo puškom i naterao ga da se povuče u stranu.

U tom trenutku je grunula sačmarica Bila Vejna. Samo delić sekunde pre toga, Džon se bacio na zemlju.

Padajući izvukao je kolt. Sačma je prohujala iznad njega. Zrno koje je on ispalio, pogodilo je cilj.

Bil Vejn je svoj žot završio u prašini, sa metkom u čelu. Džon je ustao,

vratio kolt u futrolu i stresao prašinu sa sebe.

Prozori na kućama su počeli da se otvaraju. Ljudi su znatiželjno posmatrali šta se događa. Mnoge od njih je pucnjava probudila.

Džon je pogledao u Milera. Ovaj nije mogao da izdrži taj pogled.

— Mileru, došlo je vreme da platiš za smrt moga oca. Uzmi svoj kolt.

— Neću da se borim sa tobom.

— Moraćeš. Dajem ti tri minuta da potegneš oružje. Ti mom ocu nisi dao ni toliko.

— Ne možeš me naterati!

Džonov kolt je izleteo iz futrole; metak koji je Džon ispalio skinuo je Mileru šešir sa glave.

— Sledeći će ti otkinuti uvo. Uzmi kolt i bori se kao čovek!

Nije više imao izbora; naglo se sagnuo i dohvatio kolt. Počeo je da izdiže cev oružja. Džon je stajao sa rukama opuštenim niz telo. Pokrenuo se tek kada je Miler ispravio cev kolta.

Delić sekunde pre nego što će Miler povući obarač, planulo je iz njegovog kolta. Zrno je završilo u srcu Gordona Milera. Ispravio se i pao u prašinu.

Do Džona je dotrčala Suzan.

— Videla sam šta se desilo. Nisi mogao drugačije. Podi sa mnom.

— Ne mogu sada, Suzan. Videćemo se kasnije.

Razumela ga je. Okrenula se i otišla niz ulicu.

Pogled mu se susreo sa Slimovim. Ovaj mu je namignuo i pokazao mu glavom da uđe u salun. Kad je ušao, dve čaše su već bile napunjene viskijem.

— Ti znaš, šta mi je potrebno.

— Dugo radim sa ljudima, mogu da im čitam misli.

— Da nije bilo tebe, sad bih ležao tamo, na ulici. Nikad ti to neću zaboraviti.

— Možda bi i drugi to uradili, samo nisu imali prilike da te upoznaju kao ja.

— Verovatno si u pravu.

— Siguran sam u to.

Džon je popio piće i krenuo napo-
lje. Ljudi na ulici su mu se sklanjali
sa puta. Nisu razmišljali o tome da
ih je oslobodio još jedne bede.

Otkako se on pojavio u gradu,
stvari su počele da se menjaju. Hil-
ton više nije mogao da radi šta ho-
će, a i šerifa je smirio.

Nije mario za njih, navikao je da
ljudi beže od njega. Stigao je do do-
ktorove kuće. Vrata mu je otvorila
Suzan.

— Suzan! Ono malopre... Nisam
tako mislio.

— U redu je, razumela sam te.

— Zdravo, momče, čujem da ti je
dan lepo počeo — javi se Redford.

— Moralo je tako biti.

U kuću uđe kovač i počeo priču sa
vratima:

— Našli su šerifa, mrtvog ispred
ćelije. Ubijen je nožem. Kako su sa-
mo uspeli to da izvedu?

— Hteo sam malo da izjašem iz
grada. Hoćeš li sa mnom, Suzan? —
upita je Džon.

— Bilo bi divno. Samo da se obu-
ćem, pa možemo da krenemo.

— Džone Hanteru, pazi mi na ćer-
ku, ona mi je sve u životu.

— Ne morate da brinete.

*

Stjuart je sedeo u skrovištu i če-
kao. Sve manje je verovao da će se
njih dvojica pojaviti. Rešio je da sa-
čeka još malo, posle toga će otići. Sa
ono malo novca što je imao kod se-
be mogao je preživeti, dok sebi ne
nade neki posao.

Onda je čuo topot konja. Pomislio
je da se kompanjoni vraćaju. Ustao
je i otrčao između drveća, za svaki
slučaj. Pretrnuo je kada je ugledao
ko dolazi. Bili su to Suzan i Džon.

— Ostani iza mene, dok ne vidim
ko je gazda ovog konja i ovih stvari
— reče joj Džon.

— Sigurno neko u prolazu.

— Videćemo.

Tada je primetio priliku čoveka.
Stajao je iza drveta.

— Izadi i podi prema nama, sa
podignutim rukama!

Podigao je ruke i krenuo prema
njima. Proklinjao je samog sebe što
već nije otišao odavde.

— Nemoj ga povrediti, molim te
— šapnu mu Suzan.

— Ako čekaš drugare, uzalud tro-
liš vreme — reče Džon Stjuart.

— Šta je sa njima? — upita Stju-
art.

— Nisu više među živima. Dobro
me slušaj, šta ću ti sada reći. Pokupi
svoje stvari i nestani odavde. Ako te
još jednom vidim, ubiću te.

— Više me nećeš videti, budi sigu-
ran u to.

— Pre nego što odeš, kaži mi, ko
je od vas trojice pucao u mog oca?

— Miler.

— To sam-i pretpostavljao. Nesta-
ni sada!

— Neću ti ovo zaboraviti — reče
Frenk.

— Nestani dok se nisam predo-
mislio.

Stjuart je mamuznuo konja i ub-
rzo im je nestao iz vidokruga.

— Sjaši — obratio se Suzan.

— Ti si, Džone Hanteru, navikao
da naređuješ.

Sjahala je i krenula prema jed-
nom panju, da sedne na njega.
Džon ju je uhvatio za ramena i okre-
nuo je prema sebi. Prislonila je svo-
je usne na njegove. Počela je ubrza-
no da diše. Prepustila mu se sasvim.

*

Fargo Luis je ujahao u Džeferson
Siti. Zaustavio je konja ispred salu-
na. Sjahao je i ušao. Za šankom ga
je dočekao Lafajet:

— Zdravo, stranče. Čime mogu da
te poslužim?

— Zovem se Fargo Luis. Prvo mi
naspi, neko dobro piće.

Lafajet je čuo za njega. Pričalo se
da je bezobzirni ubica. Odmah se
setio Džona.

— Hoće li to piće? — upita ga Fargo.

— Evo odmah.

— U potrazi sam za jednim momkom. Zove se Džon Hanter. Gde mogu da ga nađem?

— Izjahao je iz grada.

— Ništa zato. Sačekaću ga.

Znači, to je Hiltonov sledeći potez, pomislio je Lafajet.

*

Sedeli su i uživali u svežem vazduhu, posle ljubavne igre. Niko u tom trenutku nije bio srećniji od Džona.

— Kada se sve ovo završi, da li bi pošla sa mnom, na ranč mog oca?

— Hoću. Očekivala sam da me to pitaš. Bojala sam se da će ovo što se dogodilo među nama potrajati samo dok si ovde.

— Podimo nazad u grad.

— U pravu si, otac će se brinuti.

Krenuli su u grad. Znao je da ga u gradu ponovo očekuju problemi. Ušli su u grad sa istočne strane. Sjahali su pred doktorovom kućom i ušli unutra.

— Vraćam vam ćerku, živu i zdravu — obrati se Džon Redfordu.

— To vidim. Nego, ima nešto drugo.

I, sada, kada je imao o čemu da razgovara sa njima, nije želeo da mu iko smeta.

— Šefe, važno je. . .

— Gubi se!

— Ali, ja moram da vam. . .

— Zar ne vidiš da sam zauzet?!

Ako me još jednom uznemiriš, daću ti otkaz! Gubi se, čuješ li?!

— Zaista. . . je važno. . .

— Napolje, idiote! — prodrao se Hiršman, a Vernon je ustuknuo i zatvorio vrata.

E, pa neka i dalje bude budala, kad tako hoće, pomislio je. Sada mu tek neću reći! Dere se na mene kao da sam poslednji kravar! Zaboravio je šta sam sve uradio za njega!

Pošao je prema šanku i uz put sreo Krupera. Bez reči su prošli jedan pored drugog, i Vernon je stao pored šanka. Naručio je viski i video je kako Kruper stoji pored vrata sobe u kojoj je bio Hiršman.

Uto su u hotelski salun ušla braća Mičam. Zastali su i pogledali okolo. Videvši Krupera, uputiše se prema njemu.

Čime su sva trojica ušli u sobu, Hiršman se predstavio braći Mičam:

— Zovem se Kent Hiršman. . . Čuo sam vas kada ste razgovarali sa šerifom. Sedite.

— Radije ćemo stajati — odvratio je Bern Mičam. — Budite kratki, žuri nam se.

— U redu — rekao je Hiršman, pomalo začuđen što njegova pojava nije ostavila na momke nikakav utisak. — Znači, vi tražite Ferera?

Sada su Mičamovi bili začuđeni.

Pogledali su se kao da je nešto neobično što se još neko interesuje za Henka Ferera.

— Da. . . — snuždio se odjednom Bern. — Naš jadni otac je. . .

— Naš jadni brat — prekide ga Trevor. — Izgubili smo brata, a naš jadni stari otac već dugo čeka da dovedemo Ferera. Tek kada bude video da je ubica kažnjen, naš otac će umreti spokojan. Znate, suviše je star da bi putovao i zato mi treba Ferera da odvedemo tamo. Iskreno rečeno, naš otac želi da prisustvuje njegovom vešanju!

Naravno, Hiršman nije mogao da zna da su njih dvojica nosili majčino prezime i da nikada nisu upoznali, ni imali oca. Otprve im je poverovao.

— Zar ga morate odvesti? — upitao je.

— Obećali smo ocu. A kada nešto obećamo, pogotovo kada je naš otac u pitanju. . .

— Shvatam. Ali, zar se usput ne može dogoditi neka nesreća? Često ih ima u ovim našim krajevima.

Kada je to govorio, Hiršman je gledao u Krupera. Ovaj to primeti i nasmeja se.

To je namah iznerviralo Hiršmana.

— Šta se ti smeješ?! Bar si ti specijalista za razne nesreće!

— Bilo bi bolje da čutiš, Kente. Premnogo govoriš — ozbiljnim, pretećim glasom rekao je Kruper. — Uostalom, čuo si šta je Sejer rekao: čista nesreća. Prema tome, stvar je jasna, i da je više ne pominjemo.

Hiršman je progutao pljuvačku i više se nije suprotstavljao Kruperu, bez kog zaista mnogo štošta ne bi uspeo da uradi. Često mu se događalo da ima osećaj da je Kruper njegov gazda, a ne obrnuto.

Sada je Kruper upitao Mičamove:

— Slušajte, ako već žurite, da odmah predem na stvar: Ferer mora što pre da nestane. Što pre, razumete li? Imamo problema sa rančom na kom on sada radi. Ona dvojica nikogovića sa tog ranča nikada ništa ne bi preduzeli da nije njega. Kada njega odstranimo, njih dvojica će biti manji od makovog zrna.

— A ko su ta dvojica?

— Jedan kockar i jedan bezvredni klinac. Sada, pod Fererovom komandom, njih dvojica rade upravo ono što odgovara Beatrisi Šarpdejl, a to nam se ne sviđa. No, ta borba između njih i nas uopšte vas se ne tiče. Važno je da Ferer nestane, i njih dvojica će opet biti samo preplašeni zečevi, što i jesu kada nemaju zaledinu. Puzaće i oni, i Beatris Šarpadejl, samo da Ferer nestane

sa njihovog ranča. Zapravo, njemu bi trebalo nešto da se dogodi. . .

Trevor Mičam odmahnu glavom.

— Obećali smo šerifu. . . Ne, nije važno šta smo obećali njemu, nego ono što smo obećali svom ocu. Zato se Fereru ovde ništa neće dogoditi.

Bio je uverljiv iako je lukavo postavio stvari onako kako to odgovara njemu i njegovom bratu.

— Dobićete svaki po pet stotina dolara — licitirao je Hiršman.

— Ne, ne. . . Naš otac. . .

— Po sedam stotina?

Braća se pogledaše.

Sporazumeli su se pogledima. Čim je Hiršman dva puta povećavao ponudu, učiniće to još nekoliko puta.

U isto vreme, Mat Vernon je pošao uz stepenice, na sprat. Zastao je pred jednim vratima i duboko udahnuo. Čekao je sakriven u jednom udubljenju, i kada je čuo da se vrata jedne sobe zatvaraju, izvirio je.

Uverivši se da u toj sobi sada nema nikoga, ušao je u nju. Naslonio je uho na zid koji je ovu sobu delio od susedne. Čuo je glasove muškaraca koji su razgovarali. Pobledeo je.

Miris parfema! Moraće sada da govori, koliko god da naljuti Hiršmana!

*

Bari je mislio na Silviju dok je, usred noći, jahao pored poslednjih kuća Fostera.

Silvija. . . kako je samo znao da uživa sa njom! Bila je lepa, mila, znala je da voli, i uvek je lepo mirisala.

Bilo mu je drago što su Silvija i on od samog početka sve znali jedno o drugom, tako da nije moglo biti lažne nade ni sa jedne strane.

Takvi kakvi su bili, svidali su se jedno drugom, i Bari nije mario što ona ne pripada samo njemu. Znao je da Silvija uživa samo sa njima, jer on je bio mlad i zgodan, a onaj drugi, Hiršman, bio je dvostruko stariji od nje.

Njega Silvija nije mogla da voli ali joj je dobro došao njegov novac, dobro joj je došlo sve ono što je dobijala od njega, počev od zlatnog nakita pa do skupocenih, francuskih parfema. Matora budala, umišlja da nešto znači toj lepoj mladoj devojci! Misli, ako je ona samo obična salunska zabavljačica, da može da kupi i njeno srce!

Ne, druškane. Njeno srce pripada meni, a tebi samo njeno telo, s vremena na vreme. Ti joj i dalje kupuj najmodernije haljine, zlato. . .

Bari je likovao razmišljajući o Hiršmanu i o tome kako će jednog dana zinuti kada bude saznao da ga ta lepotica nikada nije volela.

Silvija je Bariju bila obećala da će, čim skupi dovoljno novca da kupi sebi mali dućan, ostaviti Hiršmana i živeti povučeno. Silom prilika je postala ono što jeste, ali, u suštini, ona je devojka kao i druge, i željna je mirnog i poštenog života.

Bila je ponoć. Zastao je i pogledao okolo. S druge strane potoka ugleđao je dve muške prilike.

Da jedan od njih nije Henk Ferer, upitao se, i odmah se setio pisma koje je imao u džepu.

Ali, ne.

Henk nije mogao biti ovde, jer u ovo vreme bi trebalo da je na putu prema Folin Roksu, gde će se sakriti i čekati braću Mičam. Henk je rekao da će se njegovi gonioci pojaviti ujutro, da je stopostotno ubeđen da će toga jutra njih dvojica stići.

Bari je čuo kada je Henk o tome razgovarao sa Dilonom.

Rekao mu je:

— Drži ih na odstojanju, ali im se slobodno pokaži. Reci im da sam odjahao i da se više ne vraćam. Poverovaće ti, i poći će mojim tragom. Doći će do mene, tamo, do Folin Roksa, gde ću ih, skriven, čekati. Dilon, znaš li tačno gde je mesto na kom treba da se sakrijem?

— Znam — odgovorio je Dilon. — Tamo je najbolje. Boljeg skrovišta nema u celom kraju. Kada dođeš do raskrsnice. . .

Tada je Dilon tačno objasnio Henku kako da dođe do pukotine u jednoj od stena Folin Roksa. Sve mu je objasnio tako da Henk može da se snađe i u mraku.

Pre nego što je pošao, Henk je rekao Bariju:

— Čim stigneš u grad, idi kod šerifa. Reći ćeš mu gde sam i da prati onu dvojicu, jer će poći mojim tragom. Ako hoće, šerif može i pre njih da dođe do mene, samo neka ne ostavlja tragove. Bari, reci mu da mora da dođe. Obojica lažu, a ja to mogu da dokažem samo ako dovoljno vešto budem vodio razgovor sa njima. Šerif mora da čuje taj razgovor. Naravno, oni ne smeju da znaju da će ih čuti neko osim mene, kada već budu tamo. Šerif će čuti istinu o njihovom bratu, čuće da to sa moje strane nije bilo ubistvo. I, ne zaboravi, Bari: odmah idi kod šerifa, ne moj se nigde zadržavati.

Bari pomisli: šta uopšte znači »odmah«? Za šerifa ima vremena. Sada najpre treba da vidi Silviju.

Prava sreća što mi je pisala, pomisli on. Sada bar oboje znamo istinu! Ona se plaši za mene, u protivnom mi ne bi pisala. Ona me voli. Treba li za to jačeg dokaza od njenog pisma?

Nje još nije bilo. Sigurno još ima posla u hotelskom salunu. Neka,

doći će. . . Mora da prođe ovim putem, kada ide kući.

Bari je seo na jedan kamen i zamislio se.

Iza njega, visoki čovek se kretao bešumno. Stigavši do Barija, zastao je iza njegovih leđa.

Bari ništa nije slutio.

Trgao se tek kada je čuo jasne korake iza sebe.

Okrenuo se.

Na svetlosti mesečine video je kako Kruper stoji iznad njega, a Hiršman upravo dolazi i zaustavlja se pored stene na kojoj je Bari sedeo.

Kruper upita:

— Gde je Ferer?

— Ne znam! — odgovori Bari.

— Govori, gde je! Znaš vrlo dobro!

Bari se uplašio. Kruper ga ne bi pitao da nije siguran da on zna gde je Henk.

— Kod Folin Roksa. . . — promućao je.

— Budi precizniji! Govori već! Gde je Ferer?! Opiši mi mesto na kom se nalazi!

Od straha, Bari je osećao kako mu srce udara u grlu. Morao je da govori. Rekao je tačno gde Henk treba da se sakrije, ali je i dodao:

— Nitkovi, on će vas sve poubijati! Videćete! Nećete mu ništa naškoditi, jači je i bolji od svih vas!

Kruper zamahnu rukom i snažno udari mladića, i ovaj pade. Dok je još bio u travi, Kruper mu preturi džepove i uze pismo.

— Otkad vas dvoje. . . Koliko traje to između vas?! — pitao je.

Bari prkosnim glasom odgovori:

— Otkako je došla u naš grad! Ti, budalo — obrati se on Hiršmanu — nisi dosad znao?! Ona te uopšte ne podnosi, mrzi te! Slab si i mator za nju, ali joj je dobar tvoj novac i sve ono što joj daješ! Kad god smo nas

dvoje bili zajedno, umirali smo od smeha pričajući o tebi! Pričala mi je kako si smešan u krevetu i da pojma nemaš, iako si tako mator! Pitaj je samo kako joj je bilo sa mnom! Pre nego što. . .

— Ubiću te, kopile! — zapenušao je poniženi Hiršman. — Hju, ja ću ga odmah ubiti!

— Čekaj, Kenete. Polako, imaš za to vremena. Upravo zato što ćeš ga ubiti, neka sazna. . . Neka ne misli da on ne može da ispadne budala.

— Šta imam ja da saznam?! — vikao je Bari prkosnim glasom. — Što god da kažete, lažete!

— U redu, Hju, reci mu.

— Da, ponekad zaista lažem — reče Kruper — ali ću sada reći istinu. Dakle, Silviju je neko video kada je pisala pismo. A pismo ti je predao Harvi, zar ne? E, moj mališa, zar misliš da smo tako glupi?

— Harvi. . . — tiho, s nevericom reče Bari. — Nije vam valjda pokazao to pismo?

— Zar misliš da smo početnici? Ne, ne, Bari. Pismo nismo videli, ali smo sklopili sliku. Predvideli smo šta će biti. Ovo je najkraći put koji sa našeg ranča vodi u grad, zar ne? Mislili smo, i bili smo u pravu, da ćeš je sačekati, jer ćeš hteti da je pitaš još o onome što je napisala. A u jednom pismu, i to smo znali, ne može sve da se objasni. Uvek ima još nečega što treba da se kaže. Odlučili smo da te sačekamo. I, vidiš, uspeli smo.

— Pokvareni ste! Mogli ste da je pritegnete zbog onoga što mi je pisala, da je pitate šta je to tako važno imala da mi saopšti. Ali vi ste podmukli i odabrali ste ovaj način! Kako vam je to uopšte palo na pamet? Kako ste povezali činjenice?

— Kako? Hm. . . Najpre nisam hteo da poverujem — odgovorio je

Kruper. — Ali... jesi li ikada čuo da i miris može nekoga da oda?

— Nisam...

— Vidiš, nisi. A kada si bio u šerifovoj kancelariji, mirisao si na njen parfem, i to je Vernon osetio. Danas, kada smo razgovarali u hotelu, ona nas je čula. Opet je Vernon bio taj koji ju je otkrio, po mirisu. Tog trenutka, kada nam je Vernon skrenuo pažnju, postali smo oprezniji i špijunirali smo Silviju. Kenet je iz tih stopa hteo da preduzme nešto, ali mu ja to nisam dozvolio. Zašto da se kompromituje? Ovako je bolje.

On se okrenuo prema Hiršmanu.

— Mali ionako ne zna mnogo, možemo ga pustiti da ode — rekao je.

— U redu, Bari. Uzjaši i idi! — kazao je Hiršman.

Bari ustade sa kamena i uzjaha. Pomislio je: neću na vreme stići da pomognem Henku, ova dvojica i braća Mičam stići će do njega pre svih!

Povukao je uzdu.

U tom trenutku video je kako Hiršman podiže pušku. Znao je da on hoće da puca u njega.

Sada ćeš ti dobiti, pomislio je i ispružio ruku da uzme svoju pušku iz skabarda, koji je visio o sedlu.

Oružje se brzo našlo u njegovim rukama, a kada je počeo da savija prst oko obarača, odjeknuo je hitac.

*

Stojeći na buretu, čovek je gledao kroz prozor šerifske kancelarije. Video je Sejera za stolom, kako nešto čita.

Vratio se do drugog, koji je čekao malo dalje.

— Možemo da krenemo, on ništa neće primetiti.

— A Silvija?

— Šta Silvija? Ima li ona dokaz?

— Otkud bi ga imala?

Njih dvojica dođoše do dvorišta hotela »Kanzas«, gde su ih čekala dva osedlana konja. Bili su to konji koje su ostavili Bad i Vernon, jer su se na ranč vratili kolima.

Konji dvojice Mičama bili su u hotelskoj štali.

Sada je i Kurper bio u dvorištu hotela. Čim ga je ugledao, Trevor Mičam ga je upitao:

— Gde je Ferer? Ako je na ranču, najpre ćemo morati da se otarasi-mo psa. Moj brat izvanredno barata nožem, čak i u mraku i iz daljine.

— Da li vas je neko video? — upitao je Kruper.

— Šta misliš, jesmo li tako naivni?! Naravno da nas niko nije video! a i mrak je, nema nikoga...

— Dodite, pokazaćemo vam put i objasniti kuda treba da idete. Samo je jedan čovek znao gde se Ferer sklonio... Za tri i po sata bićete тамо.

— A šerif?

— Dosad je dva puta proveravao da li su vam konji u hotelskoj štali i jednom je pitao recepcionara da li ste u hotelu. On mu je rekao da spavate. Sada je miran, jer zna da nikuda ne biste otišli bez svojih konja.

— Dobro — rekao je Trevor Mičam, ali je ipak i dalje bio sumnjičav. — Šta je bilo sa devojkom? Zar niste govorili o nekoj devojci?

— Nije ništa važno. Siguran sam da će sačekati nekoliko sati pre nego što išta preduzme. Hajdemo! Nemamo mnogo vremena!

Braća Mičam ugledaše u blizini i Hiršmana, i podoše.

Međutim, njihov plan nije bio savršen, imao je jednu grešku...

Neko je čuo hice.

Šerif Sejer je osluškivao.

Nije verovao onoj dvojici. Doduše, rekao je štalskom momku da ga obavesti u slučaju da braća Mičam uzmu konje, ili da počnu da ih sedlaju i pripremaju ih za put.

Da li da se osloni na njega? Pošto je ponoć bila već prilično prošla, može se dogoditi da momak zaspi. Ne. Verovatno neće otići, obećali su da će se javiti pre nego što krenu.

U razmišljanju, šerifa prekinuše nečiji koraci pred njegovim vratima.

Ko li je to, usred noći, kada se grad već bio sasvim smirio.

— Gospodine Sejer! — čuo je ženski glas.

To ga je uznemirilo. Šta će žena tako kasno na ulici? Sigurno se dogodilo nešto strašno.

Brzo ustade i otvori vrata. Bleda, Silvija Triskin gotovo mu pade u naručje.

— Šerife, oni su ga ubili! Ubili su ga!...

— Koga? — upita Sejer i pridrža devojkicu. Zatim zatvori vrata i odvede je do stolice, pa joj pomože da sedne. — Koga su ubili? Hiršmana?

— Ne! Barija!

— Gospode... nisu valjda ubili Barija Garnera? — upitao je zaprepasćenim glasom.

Šerif duboko udahnu vazduh i u trenutku mu sve postade jasno. Miris parfema! I Bari je mirisao isto, kada je bio ovde poslednji put.

— Da, Barija! Napisala sam mu pismo i poslala mu ga po Harviju, čoveku s kojim se Bari druži kada je u gradu... Kunem vam se, šerife, da su ubili Barija! Trebalo je da se sretnemo na mom povratku...

Iz Silvijinih usta potekla je bujica reči. Pričala je isprekidanog daha i sa suzama u očima.

Šerif uze jednu od pušaka.

Ona uto prestade da govori, a Sejer joj brzo dodade čašu vode i reče:

— Dalje! Pričajte mi dalje! Smete li da se zakunete da je Hiršman nudio onoj dvojici po sedam stotina dolara, ako uspeju da Ferera...

— Da, kunem se! Mogu se zakleti, jer sam svojim ušima to čula!

Šerif se smrknu.

Ne vredi, pomislio je. Oni će to poreći i niko neće poverovati jednoj salunskoj devojkici, koja možda ne govori istinu samo zato što je od nekog za to primila novac. Ali, Sejer joj je verovao.

— Imate li još nekog svedoka, gospođice? — upitao je šerif devojkicu.

— Još jednog? Pa ja sam...

— Dobro, dobro... Kažete, onda ste napisali ono pismo. Da li ste napisali Bariju gde treba da vas čeka?

— Jesam... S tog mesta sam čula pucanj, u stvari, više hitaca je bilo...

— Kada?

— Pre otprilike pola sata. Šerife, oni su ga ubili! To je... strašno!

— Čekajte... To znači da su uhvatili, prethodno, Harvija. Jeste li ga videli?

— Nisam, nije se vratio kod mene, mada sam ga očekivala, da mi kaže da li je Bariju uspeo da preda pismo...

— Nije! Uh... Kad izađem, ugasi te svetlo i zaključajte vrata iznutra, i nikome nemojte otvarati. Idem da potražim Harvija. I, uopšte, da vidim kako stvari stoje!

Sejer izjuri, s puškom u ruci, i pretrča ulicu. Tek što je bio na drugoj strani, pred hotelom »Kanzas« ugleđa Harvijevog konja.

Ušao je u hotelski salun i tamo, za šankom, ugleda Harvija. Oštrim glasom mu je rekao:

— Izadi na trenutak!

— Ali, šerife, tek sam počeo da...

— Izlazi!

Harvi izade.

Posmatrajući ga prodornim pogledom, šerif upita:

— Harvi, koliko ti je platio?!

— Ko? O čemu govoriš?

— Otišao si do Barija, zar ne? Bio si sa njim? — pitao je dalje šerif.

— Pa jesam! I, šta s tim?! Pitaš, koliko mi je platio. Niko mi ništa nije platio, ali mi je ona obećala dvadeset dolara u slučaju da brzo odjašem do Barija i dam mu pismo. Ja sam se vratio i tražio sam je, ali je nisam našao.

— Znači, Bari je primio pismo?

— Pa, nego?! Zar nešto nije u redu, Elfrone, sa mojom pričom? Dogodilo se nešto?

— Vratio si se putem sa njegovog ranča? Da li je on možda pre tebe otišao, ili zajedno sa tobom?

— Ne, nije. Ja sam mu dao pismo, i on ga je pročitao i odmah pokazao Fereru. Zajedno su ušli u kuću, i tada sam ja odjahao, ali ne uobičajenim putem, nego drugim, onim što vodi na imanje moga oca. Hteo sam da popričam sa njim, ali nije bio kod kuće. Razgovarao sam samo sa njegovom ženom.

— Jesi li čuo hice?

— Jesam. Možda tri ili četiri, i to pre dvadesetak, ili nešto više minuta. Reci mi, molim te, šta se dogodilo!

— Da nisi sreo Hiršmana ili Krupera?

— Nisam, dajem ti reč. Čekaj... možda su to bili oni... Malopre, kada sam se vraćao, video sam četiri jahača...

— Gde? Kuda su jahali?

— Prema Folin Roksu... Moguće je da je jedan od njih bio Vernon, mislim da njegovog konja mogu da prepoznam i u mraku.

— Jesu li jahali iz pravca grada?

— Da.

— A gde si čuo pucnje?

— Na oko dve milje od grada.

— Onda to nisu mogli da budu ni Kruper, ni Hiršman?

— Otkud znam? Ali... ne verujem. Njih sam video kako dolaze iz pravca grada... ako su to uopšte bili oni.

— U redu, Harvi, možeš se vratiti u salun. Hvala ti.

Šerif se okrenu i požuri prema svojoj kancelariji, dok je Harvi začuđen gledao za njim.

*

Harvi je u »Kanzasu« — rekao je kada je ušao u kancelariju. — Dojahao je okolnim putem. Bari je krenuo verovatno posle njega i možda još nije vreme da stigne do grada. Gospodice, da li ste sasvim sigurni da ste čuli ono što ste mi ispričali?

— Jesam, kunem vam se! Oh, dobro je... onda je Bari ipak živ! Doći će!

— Da, sigurno će naići. Možete da idete...

Sejer isprati Silviju i pređe u štalu. Kad je otvorio vrata, iz mraka je čuo glas štalskog momka:

— Ko je to?

Šerif ude.

Štala je bila osvetljena, i on je video konje obojice Mičama.

— Ja sam, šerif! Sve je u redu, već odlazim!

On napusti štalu i ode do ispod prozora sobe u kojoj su braća Mičam stanovali.

Prozor je bio pritvoren. Znači, tu su, spavaju.

Ipak, nije imao mira. Nije mogao da se vrati u kancelariju a da se ne uveri da su ti stranci zaista u hotel-skoj sobi.

Ušao je i krenuo uz stepenice. Zastao je pred vratima sobe i pokucao na vrata.

— Hej, da li spavate? — pitao je.

Niko mu nije odgovorio. Pokucao je još jednom.

— Javite se! — rekao je prilično glasno.

Odozdo, iz prizemlja, naišao je recepcioner.

— Šta galamiš, Sejeru?! Ima i drugih gostiju. Šta to radiš? Čekaj... Nemoj!

Ali, šerif ga nije slušao. Uzmakao je nekoliko koraka, a potom se zaleteo i razvalo vrata.

Ona se treskom otvoriše i osvetli je svetlost iz hodnika. Odmah je video da su kreveti prazni.

Pored prozora, visio je konopac. Znači, izašli su kroz prozor!

U hodniku, već je bilo nekoliko gostiju. Ne obraćajući pažnju na njihovo gundanje i psovke, šerif pojuri niz stepenice i napusti hotel.

Žureći da uzme svog konja, pade mu na pamet da su Bad i Vernon u grad bili došli na konjima, a da su otišli kolima. Braća Mičam su sigurno pobegli njihovim konjima, drugačije nije moglo da bude!

Uze iz štale svog konja, kome, po brzini, nije bilo ravnog u celom kraju. Svojevremeno ga je bio platio celih tri stotine dolara.

Poterao je konja van grada.

Pismo! U onom pismu je stajalo da Mičamovi hoće Henka Ferera.

Ferer je to znao. Šta je preduzeo? Da li je odlučio da uradi nešto na svoju ruku ili će dozvoliti da zbog njega i drugi dospeju u opasnost?

Ne, on nije takav čovek, to neće uraditi. Bari sigurno zna gde je ono

mesto u Folin Roksu. Ali, Bari... Gde je on? Ima li veze sa onim hici-ma, koje su čuli i Harvi, i Silvija?

Glava mu je pucala od naprezanja. Pokušao je da se stavi u Henkov položaj i pitao se šta bi on uradio da je na njegovom mestu.

Sakrio bi se među stenama Folin Roksa... A tamo su krenula četvori-ca. Da li su stvarno krenuli tamo?... Ko su ta četvorica?

Karson je bio ranjen u ruku, on sigurno nije spreman za okršaj. A Hiršman i Kruper? Možda njih dvojica i... dvojica Mičama!

Znao je da do Folin Roksa ima bar tri sata jahanja i da su ona četvorica u prednosti od oko pola sata. Ipak, nadao se da će stići na vreme, zahvaljujući svom konju...

*

Oko njega su se uzdizale stene i on se pritajio u jednom udubljenju velikom tek toliko da mogu da stanu jedan čovek i konj.

Držao je pušku i osluškivao. Noć je bila mirna, čulo se samo fijukanje vetra.

Na horizontu, nebo je za nijansu bilo svetlije nego drugde. Uskoro će jutro... Još malo, pa će sve moći da se vidi, pomislio je Henk Ferer.

Videće ih kada budu naišli. Samo, kako će doći do njega? Moraće da žrtvuju konje. On je došao dovoljno rano i imao je vremena da tom mestu pride sa druge strane, polako i oprezno. Ili će možda neko od njih dopuzati do njega i tu pokušati da ga ubije?

Prošlo je još oko pola sata, kada se Henku učinilo da negde ispred sebe, među stenama, vidi neko kretanje.

Napregnuo je oči, ali više ništa nije video. Sve je bilo mirno. Ustao je i pogledao sa druge strane.

Uplašio se: sada je video sablasnu senku, kako se nečujno kreće među stenama, koje su štrčale u vidu stepenica. Senka je nestala.

Ne, to nije mogla biti životinja, jer ovde, u kamenu, osim zmijsa nema živih biće.

Bio je to čovek!

Ali... otkud tako rano? Zar nije trebalo da naiđu ujutro? Nisu valjda krenuli iz grada usred noći?

Pogledao je desno i video još jednu senku, iza nje još jednu. Trojica su, dakle. Otkud trojica? Očekivao je samo braću Mičam.

Pogledao je i na levu stranu. I tu je bio koloplet stena, manjih i većih. Ali, i senka je bila tu. Četvrti čovek, pomisli Henk.

Nešto tu nije u redu. Ne slaže se. Oni su krenuli mnogo ranije nego što je to bilo predviđeno. Šta su uradili? Da li su možda bili na ranču? Nije se valjda dogodilo nešto sa Beatrijs?

Onda vide kako mu se jedna senka približava. U trenutku nestane između stena, da bi se opet pojavila, ovoga puta još bliže.

Henk polako podiže pušku.

Kada se prilika izdigla neposredno ispred njega, on opali. Čuo je krik, zatim je telo udarilo u stenu.

— Beži, Berne!

Znači, Bern je to bio, Berna je Henk pogodio. On se zavuče dublje među stene; Trevor Mičam viknu:

— Beži, Berne! Beži!

Henk se saže i požuri natrag, ali ništa nije video. Ponovo se, tada, čuo glas Trevora Mičama; zvučao je dvlje, uzbuđeno. Po tome Henk zaključio da je pogodio Berna.

— Hiršmane, Krupere... pazite! On ne može da puca na sve četiri strane! Berne, čuješ li me?!

— Da — čulo se odnekud. — Šta je bilo?

Bern je govorio, ali nekako teško.

— Kenete!

— Čujem te, Hju! Štitim te!

Henk je opet pucao. Onda je viknuo:

— Trevore, nitkove, jesam li pogodio nekog od vas? Ako nisam, uskoro ću!

— Čekaj samo, Ferere, isteraću te iz rupe! — odvratio je Trevor Mičam.

— Bolje nemoj da pokušavaš, jer ćeš umreti kao tvoj brat—lažljivac!

— I te kako ću da pokušam! Nećeš se živ izvući odavde! — besneo je Trevor Mičam.

— Zašto si budala, Trevore? Zar vam nije dosta? Ti se nećeš izvući živ odavde! Proći ćeš kao tvoj mlađi brat, koji je znao da puca samo iz zasede, u čoveka koji nema pojma o tome da treba da se brani. Kaži mi, da li ti je šerif stvarno poverovao kada si mu ispričao svoju verziju priče o smrti svoga brata?

— Naravno da nam je poverovao! Dva svedoka nešto znače! Berne, pucaj! I ti, Kruperu!

Hici su odjekivali na sve strane.

U jednom trenutku, Henk je ugleđao Trevora Mičama, kako trči u cik-cak. Napravio je desetak koraka, a onda je legao iza jedne stene. Njegov brat ispraznio je šaržer i sada nije mogao da ga štiti.

Henk požuri na drugu stranu. Sada se nešto već videlo, ali on nigde nije video Krupera, mada je znao da je negde ispred njega. Zato je Henk odlučio da sačeka njegov nailazak.

Za to je imao nešto vremena, jer ostali su sada punili svoje oružje.

Henk viknu:

— Trevore, odustani, ako hoćeš da ostaneš živ!

— Nikada! Hoću da te ubijem! Nisam uzalud tragao za tobom! Ako te

je moj brat hteo ubiti iz zasede, s leđa, ja ću dočekati trenutak da budeš ispred mene, kada budem pucao u tebe, ako baš tako hoćeš! Bio si tada ipak brz i nas dvojica nismo bili dovoljno blizu, inače ne bi živ otišao odatle!

— A vas dvojica ste lažno svedočili da sam ja pucao prvi a da vaš brat prethodno ništa nije preduzeo!

— Tako je! Morali smo, da bismo imali razloga da te ubijemo! A da bismo tebe videli mrtvog, poslužili bismo se i drugim sredstvima, ne samo lažnim svedočenjem!

Sada je, sa leve strane, pucao Hiršman.

Tada Henk ugleda Krupera. Bio je tamo gde je Henk i pretpostavljao. I Kruper je video njega. Pucali su istovremeno; Kruper je promašio, ali je zato bio pogoden. Brzo se sklonio, i sada ga Henk opet nije video.

Okrenuo se i ugledao je Trevora Mičama. Nije bio daleko od njega.

Henk je video kako je Trevor nanišanio na njega i hteo je da skloni, ali ga je hitac ipak sustigao; bio je pogoden u desnu slabinu. Sklonio se, ćutke. Znao je da ne sme da se oda da je ranjen, inače, je gotov.

U tom trenutku nedaleko od njega nešto puče. On pogleda na tu stranu. Vide krhotine jedne flaše, i plamen, u neposrednoj blizini svog konja. Uplašen, kao pomahnitao, konj je počeo da se propinje, da bi pojurio i nestao među stenama.

Cuo je i pobednosni Trevorov glas:

— Ostao je bez konja! Sada ćemo lako s njim, ne može da nam umakne!

Hiršman se javio:

— Gotovo je s tobom Fereru! Gotovo! Pitanje je trenutka kada ćeš biti mrtav!

— Bolje i tako nego da sam doživeo nesreću i pao u ambis! — viknuo je Henk. — Bolje, nego da sam jahao i da se konj uplašio od iznenadnog hica...

— Šta je, nitkove, otkud znaš to?! — vikao je Hiršman.

— Tada ste računali na plahost ovog istog konja i sve ste proračunali! Je li tako bilo, Hiršmane?!

— Sada, kada gledaš smrti u oči, možeš da znaš istinu: ideja nije bila moja nego Kruperova. Jesi li sada zadovoljan?

Henk je krvario i nije mogao da se pokrene, ali ga oni sada nisu videli i to nisu mogli znati.

Očajnički je pokušavao da ode malo dalje, u bolji zaklon. A onda je, odjednom, iznad sebe ugledao Trevora Mičama, sa ispruženom rukom, u kojoj je držao revolver.

Nacerio se i hteo da kaže nešto, videvši da je Henk ranjen, ali u istom trenutku odjeknu hitac, i on se trže; uz jezivi krik, on se stropošta niz stenu.

Onda Henk vide Hiršmana, kako uspaničen, bez oružja u ruci, protrčava pored mesta na kom je do malopre bio Trevor Mičam.

U istoj sekundi Henk začu glas šerifa Efrona Sejera:

— Fereru, izadi, vezao sam Berna Mičama! Gde je njegov brat? Jesam li ga možda pogodio dok je nanišanio na tebe?

— Jesi, pogodio si ga. Verovatno je mrtav... Hvala nebesima, kad si stigao! Već sam mislio da nećeš doći. Stigao si u poslednjem trenutku, Trevor je već bio nanišanio na mene! Kuda beži Hiršman?

— Ne brini, neće daleko, konje sam sklonio.

Uto Henk stiže do šerifa. Nedaleko od njega, video je Krupera, koji

je bio ranjen u nogu i sada je nepomično ležao na steni.

Šerif mu je upravo prišao i stavio mu lisice na ruke.

— Izgubio je svest, kada je skočio i udario glavu...

Čuli su kako Hiršman psuje. Stigao je do mesta gde je ostavio konja i sada, videvši da ga nema, bio je van sebe od gneva.

Shvativši da nema kud, a i nadajući se da će njegovo opravdanje proći, prišao je šerifu, pokazao na Krupera i rekao:

— On je to učinio! To je bila njegova ideja! Pucao je ispred konja! On nosi Fina Šarpdejla na savesti! Ja sam potpuno nevin!

Kruper je bio došao k sebi dok je Hiršman govorio. Viknuo je:

— Kukavico! Bedniče! Ako već ja treba da idemo na vešala, ići ćeš i ti! Ti si ubio Barija Garnera ne dajući mu prilike da se bori! Ubio si ga da ne bi svedočio protiv tebe! Znao je da...

— A ti si... — prekinuo ga je Hiršman. Jedan drugog su optuživali, svaki na svoj način nastojeći da što više ocrni onog drugog.

Šerif je skinuo svoju vratnu maramu, a skinuo je i Henkovu, sa njegovog vrata. Zajedno su premotavali Henkovu ranu, nastojeći da zaustave krvarenje.

Šerif je za to vreme govorio:

— Pre šest godina, Hiršman je, tamo gde je živeo, uradio nešto što do sada nije moglo da se dokaže. Otud mu i sav onaj novac. O tome sam znao, ali sam tražio neki dokaz. Zajedno s njim, u ovaj kraj su došli Kruper i Vernon, i verovatno su mu još tamo pomogli, jer bili su revolveraši. O tome sam saznao raspitujući se zvaničnim putem.

Opet je Kruper počeo da viče:

— Ti si, Kenete, svoju tako reći nepostojeću fabriku konzervi bio osigurao na visoku sumu, i sam si je zapalio. Tako si došao do novca! Neka to svi znaju!

— Ako je tako, neka znaju — rekao je Hiršman — da si mi ti za podmetnuti požar nabavio petrolej! Ti si mi pomogao!

Vikali su, Hiršman i Kruper, jedan na drugog. Tada je šerif rekao Henku:

— Vidiš... obično je tako. Sve dok jedan drugog drže u šahu i sve dok donekle veruju jedan drugom, podnose se i uzajamno se štite. A kada su uhvaćeni, nastoje da krivicu prebace jedan na drugog. Pripazi malo na njih, idem da dovedem Berna Mičama.

Henk je ostao, a revolverom u ruci, a šerif se udaljio, da bi se vratio samo posle nekoliko minuta. Bern Mičam je išao ispred njega. Bio je skrušen i sada se nije pravio važan.

— Dosta mi je svega — rekao je. — Ja nisam bio za to da se sve ovo uradi. Trevor je to hteo, njemu je uvek više bilo stalo do mlađeg brata nego do mene. Na koliko ću biti osuđen?

— To će sud da kaže — odvratio je šerif. Nije mali prekršaj proganjati jednog poštenog čoveka, širiti laži o njemu i lažno svedočiti. U svakom slučaju, provešćeš u zatvoru dovoljno vremena da razmisliš koliko je bilo na mestu ono što si radio, zajedno sa bratom. Henk, idemo... Još samo da poginulog natovarimo na konja...

Uskoro su krenuli prema gradu.

Svi su ćutali, osim Hiršmana i Krupera, koji su se i dalje optuživali i koškali.

Ali, Henk ih nije slušao. Mislio je na Beatris. Pomogao joj je da se oslobodi Hiršmana, da zadrži svoje

imanje, da sazna istinu o mužu. Sada joj više neće biti potreban. Pokupiće svoje stvari i krenuće dalje...

Ali, kuda? Ili, da ostane još malo, dok se na Beatrisinom imanju ne popravi sve što treba?

Nasmejao se. Da li je to samo izgovor da ostane još izvesno vreme?

Zeleo je da ostane i već je znao da će ostati ukoliko mu to Beatris dozvoli.

Još nije slutio koliko ona strepi u tim trenucima i kako ga željno očekuje...

K R A J

APAČI TOM PONOVO SA VAMA!

**HRABRI, NEPOBEDIVI BORAC
ZA PRAVDU**

APAČI TOM

**PONOVO NA KORICAMA
X-100 VESTERNA!**

**AVANTURE TRAPERA APAČI
TOMA MOŽETE DA PRATITE OD
BROJA 242 NAŠE EDICIJE
WESTERN ROMANA!**

**APAČI TOM VAS VODI U
NEPONOVLJIVE
AVANTURE!**

Poštovani čitaoci.

mnogi od Vas nam pišu ili nas pozivaju telefonom interesujući se da li mogu da kupe romane o HEJZIJU koji im nedostaju, a neki žele da kupe ceo komplet od 12 romana iz edicije HEJZI, objavljenih u 1990. godini.

Da bismo Vam izašli u susret i omogućili Vam da kompletirate Vaše zbirke, ili da odjednom kupite svih 12 do sada objavljenih romana iz ove edicije, objavljujemo dve narudžbenice. NARUDŽBENICA I je za one koji žele POJEDINE primerke, a NARUDŽBENICA II je za one koji žele KOMPLET od 12 romana o HEJZIJU objavljenih 1990. godine.

Zainteresovani treba čitko, najbolje štampanim slovima, da popune jednu ili drugu narudžbenicu i da je pošalju na adresu:

**NIŠP »DNEVNIK«, IZDAVAČKA DELATNOST, ODELJENJE PRODAJE
21000 NOVI SAD, ul. Vojvođanskih brigada broj 7/VI**

N A R U D Ź B E N I C A I

Ovim putem poručujem romane iz edicije HEJZI i to sledeće brojeve: _____

Od svakog poručenog romana pošaljite mi po _____ primeraka.

Pristajem na cenu od 20 dinara po jednom primerku.

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Izjavljujem da ću naručene primerke platiti poštaru prilikom prijema pošiljke.

(Datum)

(potpis naručioca)

N A R U D Ź B E N I C A I I

Ovim putem naručujem _____ kompleta od 12 (dvanaest) romana, od broja 1—12, objavljenih u ediciji HEJZI 1990. godine.

Pristajem na cenu od 200 dinara po jednom kompletu i istu ću platiti poštaru prilikom prijema pošiljke.

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

(datum)

(potpis naručioca)

Sexpress

EROTSKI MAGAZIN
NA SVIM KIOSCIMA

Stimulativno!
Uzbudljivo!
Zanimljivo!
Kontakti!
Modeli!

**EDICIJA
HEJZI**

NASILJE!

AKCIJA! MISTERIJA! SEKS!

**KRIMIĆI
KOJI SE
PAMTE!**

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA!

KONKURS ZA VESTERN ROMAN

Redakcija VESTERN ROMANA X—100 raspisuje stalni konkurs za vestern romane koji će se objavljivati u istoimenoj ediciji. Rukopisi treba da su obima od oko 8 autorskih tabaka (115 do 130 stranica sa 30 redova i 60—65 slovnihi mesta, novinarskog proreda, otkucani na pisaćoj mašini). Nagrađenih romana neće biti nego će Redakcija otkupiti svaki roman koji bude odgovarao njenim kriterijima, a o čemu će odlučiti posebni žiri. Rok slanja rukopisa nije ograničen. Informacije na telefon 021/623-170.

Rukopise slati na adresu:
•DNEVNIK•, Redakcija vestern romana
21000 Novi Sad
Vojvodanskih brigada br. 7/XII

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA! PAZNJA!

U SLEDEĆEM BROJU

B. Nikols

OSVETA U DŽEFERSON SITIJU

Trojica bandita su bili na pola puta do grada kada su, kroz šumsku tamu, ugledali odsjaj vatre.

— Izgleda da nismo sami u ovoj proklesnoj šumi — reče Vejn.

— Ko god da je, otećemo im oružje i konje. Ne mogu više da pešačim. Tabani su mi puni plikova. . .

JUGOBANKA

**DODITE
DA SE DOGOVORIMO!**

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128096